Priešmokyklinio, pradinio,
pagrindinio ir vidurinio ugdymo
bendrųjų programų
41 priedas

MUZIKOS BENDROJI PROGRAMA

I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Muzikos bendroji programa (toliau – Programa) apibrėžia muzikos dalyko paskirtį, tikslą ir uždavinius, dalyku ugdomas kompetencijas, pasiekimų sritis ir pasiekimų raidą, dalyko mokymo(si) turinį, pasiekimų lygių požymius ir mokinių pasiekimų vertinimą.

2. Muzika yra savita garsinio meno forma. Ją sudaro laike ir erdvėje sąmoningai dėstomi garsai bei jų struktūros, kuriuos kūrėjai, atlikėjai ir klausytojai apibrėžia kaip muziką. Savo esme muzika yra abstrakti, tačiau vidiniu turiniu ji mums atveria turtingą sociokultūrinių prasmių ir vertybių pasaulį. Šios prasmės ir vertybės yra kultūriškai įgyjamos muzikinio ugdymo procese. Muzika yra universali žmogiškosios patirties ir kūrybos išraiška, savitas pasaulio pažinimo ir komunikavimo būdas. Ji svarbi kiekvienam asmeniui ir visuomenės nariui: atspindi individualių polinkių, poreikių, interesų įvairovę. Muzika pasižymi sociokultūrinių funkcijų įvairove ir yra būdinga visoms kultūrinėms bendrijoms. Savosios ir kitų kultūrų muzikos pažinimas atveria naujus patirties akiračius, padedančius orientuotis įvairialypiame dabarties ir praeities pasaulyje. Muzikavimas telkia bendruomenę ir yra veiksminga tradicijų, vertybių perdavimo priemonė.

3. Muzikavimas, muzikos pažinimas turi ir savaiminę, ir instrumentinę ugdomąją vertę. Muzikinė veikla mokiniams leidžia patirti muzikavimo džiaugsmą ir kūrybinį pasitenkinimą, skatina pasitikėjimą savimi. Ji ugdo discipliną, didina motyvaciją, gerina emocinę pusiausvyrą. Muzikavimas daro teigiamą poveikį ugdytinių intelektui, jų akademiniams pasiekimams. Mokymas(is) groti instrumentais lavina smulkiąją motoriką ir aktyvina skirtingas smegenų sritis. Dainavimo praktika lavina mokinių klausą, balsą, išraiškos galimybes. Muzikavimas grupėje, kolektyvinis kūrybinių užduočių sprendimas lavina mokinių socialinius įgūdžius, ugdo empatiją. Šios veiklos formuoja mokinio savimonę ir stiprina savivertę, ugdo toleranciją, atveria ir plėtoja kultūrinės įvairovės supratimą.

4. Muzikos dalyko paskirtis – sukurti sąlygas ir galimybes mokiniams patirti muzikavimo džiaugsmą ir kūrybinį mėgavimąsi, plėtoti jų muzikinę estetinę patirtį, padėti pažinti kūrybines galias, atverti muzikinį kultūrinį horizontą. Nuoseklus ir sistemingas muzikinis ugdymas vyksta per įvairias muzikines veiklas, apimančias muzikavimą, muzikos kūrimą ir muzikos pažinimą bei vertinimą, muzikinės kultūros reiškinių, kontekstų nagrinėjimą ir sąsajų paiešką. Muzikos kalbos, muzikos rašto simbolių pažinimas suteikia mokiniams galimybes įvaldyti savitą neverbalinę kalbą, leidžiančią komunikuoti muzikos priemonėmis, prasmingai ir sąmoningai dalyvauti įvairiapusiame muzikiniame gyvenime.

5. Pradinio ir pagrindinio ugdymo programose muzikos mokoma kaip atskiro dalyko. Įgyvendinant muzikos pažinimo, raiškos ir vertybių refleksijos veiklas ir ugdymo turinį, svarbu juos derinti su įvairių dalykų bendrosiomis programomis. Vidurinio ugdymo programos III–IV gimnazijos klasėse muzika yra pasirenkamasis dalykas.

5.1. 1–2 klasės. Puoselėjamas įgimtas vaikų muzikalumas, lavinami ikimokykliniame amžiuje įgyti muzikinės raiškos gebėjimai. Vyrauja aktyvi muzikinė veikla. Dainuodami drauge ir po vieną, vaikai mokosi derinti savo balsą prie kitų, skirti dainuojamąjį ir šnekamąjį balsą. Jie ugdosi elementarius instrumentinio muzikavimo, saugaus elgesio su instrumentais įgūdžius: mokosi groti melodiniais, ritminiais instrumentais, kūno perkusijos priemonėmis. Vaikai mokosi fiksuoti muzikos idėjas (piešiniu ar tinkamomis muzikos programėlėmis), susipažįsta su natų rašto pradmenimis ir

elementais (simbolinė ar supaprastinta natų rašyba). Aktyviai muzikuodami, žaisdami muzikinius žaidimus ir klausydamiesi muzikos, vaikai susipažįsta su muzikos elementais ir muzikos kalbos savybėmis. Jie mokosi saugiai judėti pagal muziką, stebėti ir jausti vieni kitus, reaguoti į klasės draugų judesius. Klausydamiesi muzikos pavydžių, jie įgyja žinių apie muzikos kultūrą, mokosi muzikos įspūdį nusakyti žodžiu, perteikti judesiu ar piešiniu.

5.2. 3–4 klasės. Toliau plėtojama muzikavimo ir muzikinės kūrybos patirtis. Atsižvelgiant į išlavėjusias balso galimybes, vaikai skatinami rinktis skirtingo pobūdžio dainas, įvairesnį ir sudėtingesnį repertuarą. Ugdomi pradiniai ansamblinio muzikavimo įgūdžiai (dviem pulkais, pritarimas burdonu, sutartinės, kanonai). Melodiniu instrumentu (pvz., dūdele, klaviatūra) mokomasi groti nedidelės apimties melodijas. Ritmo instrumentai ir kūno perkusijos priemonės naudojamos pritariant dainoms. Drauge kurdami bei atlikdami įvairią muziką, mokiniai mokosi bendrauti, bendradarbiauti. Kurdami (improvizuodami, komponuodami, aranžuodami), atlikdami kitas užduotis, jie mokosi sąmoningai operuoti muzikinės kalbos elementais ir struktūromis (melodiniais ir ritmo dariniais, forma ir išraiška). Klausydamiesi muzikos pavyzdžių, juos nagrinėdami, mokiniai susipažįsta su klasikinės ir liaudies muzikos žanrų, formų įvairove, instrumentais; lietuvių ir kitų tautų, kultūrų muzika ir instrumentais (juos lygina); šiuolaikinės muzikinės kultūros reiškiniais.

5.3. 5–6 klasės. Mokiniai skatinami įvairiomis formomis muzikuoti (visa klase, grupelėmis ir solo; dainuoti a cappella ir su pritarimu), išmėginti grojimą melodiniais (išilginė fleita, virtuali klaviatūra), ritminiais, harmoniniais instrumentais (pasirinktinai: ukulelė, virtuali klaviatūra, Orfo instrumentai, kanklės, gitara). Siekiama ugdyti mokinių kūrybiškumą, artistiškumą. Klausymosi ir muzikavimo repertuaras padeda plėsti mokinių muzikinį kultūrinį horizontą: įtraukiami įvairių stilių, skirtingų žanrų ir kultūrų muzikos pavyzdžiai. Muzikuojant, kuriant, klausantis muzikos ir ją analizuojant, plėtojama mokinių muzikinės kalbos patirtis, turtinamas muzikinės kalbos žodynas, muzikos elementų ir struktūrų supratimas, apibendrinamos ir susisteminamos pradinėje mokykloje įgytos žinios. Per muzikinės kalbos elementų, struktūrų ir procesų pažinimą siekiama glaudesnių sąsajų su matematika ir lietuvių kalba (pvz., motyvas, frazė, sakinys; melodijos, ritmo simetrija, kombinatorika). Turtėjanti mokinių muzikinės kalbos patirtis, situatyviai naudojami ir aktualizuojami ritmavimo bei solfedžiavimo įgūdžiai, natų skaitymo pradmenys svarbūs tolesniems ugdymo koncentrams.

5.4. 7–8 klasės. Šiame koncentre daugiausia dėmesio skiriama paauglių muzikinės tapatybės paieškoms. Skatinamas populiariosios muzikos žanrų ir pasaulio muzikinių kultūrų įvairovės pažinimas. Muzikavimo repertuaras sudaromas taip, kad apimtų pramoginės ir populiariosios muzikos žanrų ir stilių įvairovę (ryškius ir meniškai vertingus skirtingų žanrų pavyzdžius) taip parodant įvairesnes ir platesnes kūrinių pasirinkimo galimybės. Akcentuotini vertybiniai pasirinkimo aspektai, muzikos svarba konstruojant savąją kultūrinę tapatybę, įtaka kasdienio gyvenimo kokybei. Mokiniai susipažįsta su populiariosios, džiazo, roko, elektroninės muzikos stilių įvairove, šios muzikos socialiniais kontekstais. Skatinama gilesnė pažintis ir su kitų tautų, kultūrų (subkultūrų), kitų žemynų muzika, pabrėžiamos sąsajos su geografija. Skatinamas susidomėjimas kitokia, nei mokinys mėgsta, muzika, ugdoma pagarba kultūrų ir vertybių įvairovei, empatiškumas. Mokomasi šią muziką pažinti, nagrinėti ir lyginti kūrinius, vertinti remiantis argumentuotais kriterijais. Muzikavimo ir kūrybos praktika siejama su nagrinėjamų kultūrų muzikos pavyzdžiais ir stiliais. Plėtojamas muzikinės kalbos įvairovės ir stilistinio savitumo, muzikos socialinių funkcijų įvairovės supratimas.

5.5. 9–10 ir I–II gimnazijos klasės. Siekiama ugdyti nuodugnesnį muzikos stilių supratimą, pasitelkiant muzikavimą, kūrybą ir klausomos muzikos nagrinėjimą. Mokomasi atlikti įvairesnės sudėties skirtingų stilių ir žanrų vokalinę ir instrumentinę muziką; skatinama muzikuoti grupelėmis, dainuoti dviem ar daugiau balsų; mokomasi akomponuoti (pritarti burdonu, ostinato ar akordais). Mokiniai skatinami kurti (improvizuoti, aranžuoti, komponuoti) pagal nagrinėjamos muzikos pavyzdį ar ruošinį (kompoziciniai eskizai, aranžuotės, instrumentiniai pritarimai dainoms); mokomasi pasirinkti komponavimo būdus, strategijas ar technikas, siekiama atskleisti pasirinkto žanro supratimą, demonstruoti muzikinio stiliaus nuovoką. Klausantis muzikos pavyzdžių, juos nagrinėjant, siekiama ugdyti muzikos istorinio, kultūrinio ir socialinio konteksto supratimą. Aptariama muzikos socialinių ir kultūrinių funkcijų įvairovė (nagrinėjami būdingi pavyzdžiai), analizuojamos sąsajos bei

analogijos su kitais menais, literatūra. Ieškoma glaudesnių prasminių muzikos ryšių su asmeniniu mokinių gyvenimu. Nagrinėjant istorinių stilistinių epochų muzikos pavyzdžius, gilinamas istorinio konteksto supratimas, pabrėžiamas ryšys su istorija. Išryškinamos istorinių muzikos stilių sąsajos su kultūros istorijos epochomis.

5.6. III gimnazijos klasė. Plėtojami mokinių gebėjimai turimos muzikinės patirties pagrindu, pasitelkiant muzikavimą, kūrybą, klausomos muzikos ir muzikinės kultūros reiškinių analizavimą. Mokiniai dalyvauja renkantis atliekamą repertuarą, atsižvelgiama į jų muzikinį skonį, interesus ir gebėjimus. Siekiama, kad repertuaras apimtų vokalinę ir instrumentinę muziką, stilių ir žanrų įvairovę; muzikuojama po vieną ir grupėmis, vienu ir (ar) keliais balsais; praktikuojami įvairūs muzikiniai vaidmenys: solisto, ansamblio dalyvio, akompaniatoriaus. Atsižvelgiant į mokinių galimybes ugdymo turinys diferencijuojamas, individualizuojamas. Plėtojami mokinių gebėjimai kurti (improvizuoti, aranžuoti, komponuoti), generuoti muzikines idėjas, ieškoti kūrybos ir jos atlikimo formų ir priemonių įvairovės, atskleidžiant savo muzikinių gebėjimų ir interesų savitumą, apibūdinant kūrybos estetinę vertę. Ugdomi mokinių dalijimosi kūrybiniais pasiekimais gebėjimai. Analizuojant muziką, plėtojami gebėjimai įsigilinti ir kritiškai vertinti muzikinę kūrybą, muzikinės kultūros reiškinius, estetinį suvokimą, atsižvelgiant į socialinį, kultūrinį, istorinį kontekstą; siekiama ugdyti gebėjimą tyrinėti įvairią muziką iš skirtingų perspektyvų, įvertinant jos atliekamas funkcijas, poveikį klausytojui, sąsajas su įvairiomis gyvenimo sritimis, asmenine patirtimi. Rengiami ir įgyvendinami muzikiniai, kultūriniai, tarpdalykiniai projektai. Nagrinėjant muzikinių kultūrų kontekstus ir jų jungtis, mokiniai vertina Lietuvos muzikinio gyvenimo raidą ir jos aplinkybes, lygina su pasaulio tautų muzikinėmis tradicijomis, aptaria santykį su Europos ir pasaulio muzikine kūryba. Dalyvauja muzikiniame kultūriniame gyvenime, jį apibūdina, reflektuoja asmenines ir socialines-kultūrines patirtis.

5.7. IV gimnazijos klasė. Plėtojami ir gilinami mokinių gebėjimai turimos muzikinės patirties pagrindu, pasitelkiant muzikavimą, kūrybą, klausomos muzikos ir muzikinės kultūros reiškinių analizavimą. Didesnis dėmesys skiriamas pasaulio muzikos pavyzdžiams ir sąsajoms su mūsų tautine kultūra. Mokiniai dalyvauja renkantis atliekamą repertuarą, atsižvelgiama į jų muzikinį skonį, interesus ir gebėjimus. Ugdymo turinys aktualizuojamas, diferencijuojamas, individualizuojamas atsižvelgiant į mokinių galimybes ir į ateities pasirinkimus. Tobulinami mokinių gebėjimai kurti (improvizuoti, aranžuoti, komponuoti), generuoti muzikines idėjas, ieškoti kūrybos ir jos atlikimo formų ir priemonių įvairovės, puoselėjant savo muzikinių gebėjimų ir interesų savitumą, įvertinant kūrybos estetinę vertę. Išnaudojami mokinių dalijimosi kūrybiniais pasiekimais gebėjimai. Analizuojant muziką, gilinami mokinių gebėjimai kritiškai vertinti muzikinę kūrybą, muzikinės kultūros reiškinius, kūrinio giluminės prasmės atskleidimą, analizuojant muzikinės formos raidą gretinamuoju ir (ar) lyginamuoju aspektu. Rengiami ir įgyvendinami muzikiniai, kultūriniai, tarpdalykiniai projektai. Nagrinėjant muzikinių kultūrų kontekstus ir jų jungtis, mokiniai gilinasi į nacionalinių mažumų muziką, pasaulio muzikinių kultūrų pavyzdžius, juos lygina ir vertina santykyje su Lietuvos kultūra. Dalyvauja muzikiniame kultūriniame gyvenime, jį apibūdina, reflektuoja asmenines ir socialines-kultūrines patirtis.

6. Programoje išskiriamos keturios pasiekimų sritys: Muzikavimas (dainavimas, grojimas), Muzikos kūryba (improvizavimas, komponavimas, aranžavimas), Muzikos pažinimas ir vertinimas, Muzikinės kultūros kontekstai ir jungtys. Sritys viena kitą papildo ir siejasi tarpusavyje. Kiekvieno koncentro pasiekimai suformuluoti atsižvelgiant į mokinių raidos ir amžiaus tarpsnių ypatumus bei anksčiau įgytą mokymo(si) patirtį. Šios pasiekimų sritys reprezentuoja šias muzikinės veiklos rūšis: muzikos kūrimą, muzikos atlikimą, muzikos vertinimą, muzikos klausymąsi. Pasiekimai siejasi su atitinkamų klasių mokymo(si) turiniu. Programoje aprašyti mokinių pasiekimai suprantami kaip žinių ir supratimo, gebėjimų ir nuostatų visuma. Tikimasi, kad jie bus pasiekti pabaigus ugdymo programą. Kiekvienos pasiekimų srities pasiekimų raida atskleidžiama šešiuose ugdymo koncentruose (1–2 klasės, 3–4 klasės, 5–6 klasės, 7–8 klasės, 9–10 ir I–II gimnazijos klasės ir III–IV gimnazijos klasės). Programoje pateikiami skirtingiems mokinių amžiaus tarpsniams numatyti pasiekimai – mokymo(si) rezultatai. Mokymo(si) turinys nusako kontekstus, kuriuose ugdomi mokinių pasiekimai ir mokymo(si) kontekstų pasirinkimo galimybes laipsniškai įgyti žinių ir supratimą, ugdyti gebėjimus

ir vertybines nuostatas. Pasiekimai aprašomi keturiais pasiekimų lygiais: slenkstinis (1), patenkinamas (2), pagrindinis (3) ir aukštesnysis (4). Kiekvienas pasiekimų lygio požymis nurodo mokinio ugdymo(si) rezultatus.

II SKYRIUS
TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

7. Muzikos dalyko tikslas – ugdyti kūrybingą, savarankišką ir kritiškai mąstančią, muzikinei kultūrinei patirčiai atvirą ir empatišką asmenybę; puoselėti ugdytinių estetinę patirtį, sukurti sąlygas besimokantiems tapti sąmoningais muzikinės kultūros dalyviais ir kūrėjais; teikti besimokantiems muzikinio raštingumo ir bendrojo kultūrinio išprusimo pagrindus, laiduojančius muzikavimo ir muzikos pažinimo poreikį tolesniame gyvenime, siekti mokinių kultūrinės brandos, ugdyti jų muzikinį identitetą, estetinės patirties suvokimą skirtingose perspektyvose.

8. Pradinio ugdymo uždaviniai. Siekdami tikslo mokiniai:

8.1. puoselėja savo įgimtą muzikalumą, ugdosi muzikavimo, kūrybos ir muzikos supratimo gebėjimus;

8.2. muzikuodami drauge ir po vieną susipažįsta su įvairiais vokaliniais ir instrumentiniais garso išgavimo būdais;

8.3. išbando įvairias muzikinės raiškos priemones, nagrinėja muzikinės kalbos savybes, įgyja muzikinio raštingumo pradmenis;

8.4. susipažįsta su muzikos reiškinių, muzikos žanrų ir formų įvairove, mokosi juos vertinti;

8.5. muzikos įspūdį ir patyrimą išreiškia įvairiais būdais: plastišku ir raiškiu judesiu, vizualiai (spalva ar linija), žodiniu apibūdinimu;

8.6. dalyvauja klasės ir mokyklos, šeimos ir bendruomenės muzikiniame gyvenime.

9. Pagrindinio ugdymo uždaviniai. Siekdami tikslo mokiniai:

9.1. patiria muzikavimo džiaugsmą ir kūrybinį pasitenkinimą, dalyvauja muzikos kūrimo, atlikimo, suvokimo procesuose, puoselėja bendravimo ir bendradarbiavimo gebėjimus; įveikia muzikinius iššūkius, patiria savivertės augimą;

9.2. ugdo savo asmeninę bei kultūrinę tapatybę, sąmoningai ir argumentuotai renkasi atliekamą bei klausomą muziką;

9.3. per muzikavimo, kūrybos ir muzikos klausymosi praktiką plėtoja savo muzikinę patirtį; mokosi muzikos kalbos bei ugdo jos supratimą, pažįsta muzikos kūrimo principus ir procedūras, muzikines struktūras ir formas;

9.4. ugdo(si) gebėjimą kritiškai vertinti muzikinę kultūrą, atsižvelgia į meno kūrinių socialinį kultūrinį, istorinį kontekstą; pažįsta kūrinių žanrų ir stiliaus bruožus;

9.5. puoselėja pagarbą savo šalies muzikinės kultūros tradicijoms; plėtoja savo muzikinį kultūrinį horizontą, ugdosi pagarbą ir empatiškumą kitų kultūrų (subkultūrų) muzikai;

9.6. sąmoningai ir atsakingai dalyvauja klasės ir mokyklos, bendruomenės, šalies muzikiniame gyvenime.

10. Vidurinio ugdymo uždaviniai. Siekdami tikslo mokiniai:

10.1. patiria muzikavimo džiaugsmą ir kūrybinį pasitenkinimą, dalyvauja muzikos kūrimo, atlikimo, suvokimo procesuose, plėtoja turimą patirtį ir gebėjimus, atskleidžia asmeninį savitumą ir asmenybės brandą;

10.2. puoselėja bendravimo ir bendradarbiavimo gebėjimus, dalinasi savo kūrybos ir atlikimo rezultatais, muzikinėmis patirtimis;

10.3. formuoja savo asmeninį bei kultūrinį identitetą, geba argumentuotai rinktis atliekamą bei klausomą ir analizuojamą muziką, reflektuoja estetinę patirtį, plečia savo muzikinį akiratį;

10.4. plėtoja gebėjimą įsigilinti ir kritiškai vertinti muzikinę kūrybą, atsižvelgia į socialinį kultūrinį, istorinį kontekstą;

10.5. puoselėja pagarbą savo šalies muzikinės kultūros tradicijoms; plėtoja savo muzikinį skonį pažindamas muzikinės kūrybos istorinę raidą ir dabarties reiškinius, savo veikla užtikrina kultūrinį tęstinumą;

10.6. pažįsta kitų kultūrų bei subkultūrų muziką, ugdosi pagarbą ir toleranciją;
10.7. sąmoningai ir atsakingai dalyvauja muzikiniame kultūriniame gyvenime.

III SKYRIUS
KOMPETENCIJŲ UGDYMAS

11. Įgyvendinant Programą ugdomos šios kompetencijos: komunikavimo, kultūrinė, kūrybiškumo, pažinimo, pilietiškumo, skaitmeninė, socialinė, emocinė ir sveikos gyvensenos. Jos pateiktos pagal kompetencijos ugdymo intensyvumą muzikos dalyku.

12. Pažinimo kompetencija. Per muzikos pamokas pažinimo kompetenciją mokiniai ugdosi įgydami muzikos žinių bei gebėjimų. Muzikuodami, kurdami muziką ir jos klausydamiesi, mokiniai atskleidžia savo gebėjimus ir juos tobulina, mokosi įveikti kylančius iššūkius, rasti tinkamus sprendimus, t. y. mokosi mokytis. Nagrinėdami muzikos kūrinius, muzikos kalbos elementus ir struktūras, ieškodami sąsajų su savo patirtimi jie mokosi suvokti ir vertinti muziką, plėtoja kritinio mąstymo gebėjimus. Muzikos pažinimas ir suvokimas – savitas mąstymo būdas, skatinantis savižiną ir saviugdą. Nagrinėdami muzikos reiškinių įvairovę mokiniai įgyja gebėjimų suvokti muziką skirtinguose kontekstuose, atranda sąsajas ir jungtis.

13. Kūrybiškumo kompetencija. Muzikinis ugdymas neatsiejamas nuo kūrybiškumo visose muzikinėse veiklose: komponuojant, improvizuojant, aranžuojant, interpretuojant, pažįstant ir vertinant muziką bei muzikinius reiškinius. Per muzikos pamokas mokiniai skatinami pažinti ir tyrinėti, kelti klausimus ir vertinti savo kūrybines galimybes. Muzikinės kūrybos procesuose generuojamos ir įgyvendinamos idėjos, reflektuojamos kūrybinės patirtys. Mokiniai kūrybiškai interpretuoja ir vertina kuriamą, klausomą bei atliekamą muziką, jos kontekstus, kaupia muzikines patirtis. Muzikos pamokose mokiniai plėtoja spontaniškus ir racionalius kūrybinės raiškos ir mąstymo būdus, mokosi juos derinti. Muzikinės veiklos sudaro galimybes veikti savarankiškai, nebijoti rizikuoti ir klysti, lanksčiai naudoti kūrybos būdus ir priemones, panaudoti šiuos gebėjimus kitose gyvenimiškose situacijose. Kūrybiškumas taip pat ugdomas ir mokantis pristatyti bei dalintis savo pasiekimais.

14. Kultūrinė kompetencija. Ji apima kultūrinį išprusimą (kultūrines žinias), kultūrinę raišką (gebėjimus ir įgūdžius) ir kultūrinį sąmoningumą (vertybines nuostatas). Per muzikos pamokas mokiniai mokosi vertinti muziką kaip svarbią savo bendruomenės, tautos ir žmonijos kultūros dalį, ugdosi muzikinės kultūros įvairovės supratimą. Susipažindami su muzikos reiškinių, žanrų, stilių, epochų ir kultūrų (subkultūrų) įvairove jie plečia savo muzikinį kultūrinį akiratį, ugdosi pozityvias nuostatas kitų kultūrų muzikos atžvilgiu, mokosi išvengti kultūrinių stereotipų, ugdosi empatiją. Dainuodami ir analizuodami liaudies muziką jie giliau susipažįsta su savo etnine kultūra, nagrinėdami ir atlikdami klasikinę ir šiuolaikinę muziką įgyja Lietuvos, Europos ir pasaulio muzikinės kultūros raidos ir jungčių supratimą. Pagal galimybes mokiniai dalyvauja bendruomenės ir visuomenės kultūriniame gyvenime kaip atlikėjai, kūrėjai, klausytojai. Muzikos žinios ir muzikinė raiška formuoja mokinių vertybinę poziciją, turi įtakos jų elgesio būdui socialinėje ir kultūrinėje aplinkoje.

15. Socialinė, emocinė ir sveikos gyvensenos kompetencija. Drauge muzikuodami, diskutuodami, spręsdami kūrybines problemas, mokiniai mokosi bendrauti ir bendradarbiauti. Įvairiose muzikinėse veiklose (klausydami ir vertindami muziką, judėdami pagal muziką, bendraudami kūrybos ir atlikimo procese, diskutuodami) jie ugdosi empatijos gebėjimus, mokosi stebėti ir jausti vienas kitą (ugdomas aš-ir-kitas santykio supratimas). Pažintis su kitų kultūrų (subkultūrų) ir stilių muzika mokiniams atveria galimybę pažinti kitą, taip ugdytis empatiškumą ir toleranciją. Muzika svarbi ir kaip psichologinės savireguliacijos būdas (gilinamasi į muzikos sukeliamas emocijas ir būsenas, nagrinėjami pavyzdžiai, diskutuojama). Ypač svarbios muzikinėse veiklose išgyvenamos emocijos, patiriamos įveikiant mokinio jėgas atitinkančius muzikinius iššūkius, turinčios įtakos mokinių savižinai, asmenybės ūgčiai, sprendimų priėmimui ir savivertės augimui. Su šia kompetencija siejasi ir atskiros dalyko temos (pvz., triukšmo tarša ir akustinė higiena; muzika ir žalingų įpročių prevencija, kt.).

16. Komunikavimo kompetencija. Muzika yra neverbalinė garsinė komunikacija, vykstanti tarp muzikos kūrėjų, atlikėjų ir klausytojų, o muzikos kūriniai – tai įvairias prasmes turintys pranešimai. Kurdami muziką, improvizuodami mokiniai generuoja idėjas ir išreiškia jas įvairiais muzikiniais garsais bei struktūromis, atitinkančiomis jų galimybes ir muzikinį identitetą. Pasitelkiant muzikos išraiškos priemones yra perduodama savo arba kito autoriaus sukurta įtaigi muzikinė žinia, kuria siekiama džiaugsmingai, pasidalinti. Klausydami muzikos mokiniai ją interpretuoja, suteikdami jai įvairias su asmenine patirtimi susijusias prasmes. Muzikinėse veiklose mokiniai komunikuoja ir žodiniu, ir neverbaliniu būdu (pvz., reaguoja į muziką, perteikia jos įspūdį kūno kalba, kitomis meno formomis). Mokiniai mokosi kurti, suvokti ir vertinti muzikos priemonėmis perduodamus pranešimus, ugdosi muzikinį raštingumą, komunikacinius gebėjimus.

17. Pilietiškumo kompetencija. Muzikos pamokose pilietiškumo kompetencija ugdoma mokantis gerbti autorių teises, savo ir kitų kultūrų bei subkultūrų muziką, suvokti muzikos reikšmingumo visuomenės gyvenime suvokimą. Mokiniai mokosi suvokti ir paaiškinti muziką kaip simbolinę galią, telkiančią ir vienijančią bendruomenes ir visuomenę (pvz., tautinės giesmės, protesto muzika, „dainuojančioji revoliucija“ ir kt.). Mokomasi himnų, kitų svarbią simbolinę reikšmę įgijusių autorinių bei liaudies dainų. Atskleidžiama dainų švenčių tradicijos reikšmė tautinei savimonei ir kultūrai. Svarbi pažintis ir su Lietuvos tautinių bendrijų muzika (lenkų, baltarusių, rusų, žydų, karaimų), padedanti suvokti pilietinės visuomenės etninę įvairovę. Mokiniai mokosi suprasti ir pagrįsti autorinių bei gretutinių teisių reikšmę, etiško ir legalaus kūrinių ir jų įrašų panaudojimo svarbą. Jie bendruomeniškai ir atsakingai prisideda organizuojant klasės, mokyklos renginius, juose dalyvauja.

18. Skaitmeninė kompetencija. Mokinių skaitmeninės kompetencijos ugdymas apima muzikos kūrimą, muzikavimą ir muzikos reiškinių bei kultūrinių kontekstų pažinimą. Muzikuodami ir kurdami muziką, mokiniai mokosi valdyti ne tik realius, bet ir virtualius muzikos instrumentus, kitus muzikavimo bei muzikos kūrimo įrankius. Pažintis su natų rašymo programomis mokiniams padeda mokytis natų rašto. Savo muzikavimo ir kūrybos bandymus ar pavyzdžius mokiniai gali skaitmeninti, skelbti interneto svetainėje. Tai darydami jie susipažįsta su kibernetinio saugumo principais ir autorių teisių reikalavimais. Pažindami muzikos reiškinius ir kontekstus, mokiniai mokosi ieškoti reikiamos garsinės, tekstinės, vaizdinės informacijos įvairiuose informacijos šaltiniuose, kritiškai ją vertinti ir naudoti. Skaitmeninių technologijų naudojimas prisideda ugdant mokinių gebėjimą spręsti problemas, kritiškai mąstyti.

IV SKYRIUS
PASIEKIMŲ SRITYS IR PASIEKIMAI

19. Programoje pasiekimų sritys žymimos raide (pavyzdžiui, A, B), o raide ir skaičiumi (pavyzdžiui, A1, A2) žymimas tos pasiekimų srities pasiekimas.

20. Muzikavimas (dainavimas, grojimas) (A). Remiantis mokinių turima muzikavimo patirtimi, ugdytiniams siūloma rinktis muzikavimo repertuarą, atsižvelgiant į jų muzikinį skonį, prioritetus, muzikavimo gebėjimus ir įgūdžius. Pasirenkamas repertuaras turėtų atitikti ir vystyti mokinių gebėjimus, atlikimo techniką, sudarant galimybes muzikuoti po vieną ar ansamblyje. Mokiniai kuria ir įgyvendina atliekamo kūrinio interpretacijas, jas pristato, aptaria ir tobulina. Muzikos atlikimo tobulinimas atskleidžia mokinių skonį, stiliaus pojūtį, muzikinio identiteto savitumą. Šios pasiekimų srities mokinių pasiekimai:

20.1. nagrinėja atliekamą kūrinį, aptaria jo interpretavimą (A1);

20.2. pristato, atlieka (vienas ar su kitais) pasirinktą kūrinį, vertina savo ir kitų atlikimą (A2);

20.3. dalyvauja muzikiniame ir kultūriniame gyvenime.(A3).

21. Muzikos kūryba (improvizavimas, komponavimas, aranžavimas) (B). Muzikinė kūryba padeda mokiniams gyvai patirti ir suprasti, kaip yra kuriama muzika. Mokiniai susipažįsta su muzikinių idėjų generavimo, atrankos, konstravimo, fiksavimo procedūromis, jas išmėgina praktiškai; jie yra skatinami improvizuoti balsu ar instrumentais individualiai ir ansamblyje. Užduotys turėtų būti individualizuotos, padedančios atskleisti individualius mokinių gebėjimus ir

įgūdžius, skatinančios pajusti sėkmę ir tobulėti. Kūrybinės užduotys turėtų sietis su mokinių improvizacijos procese įgytais įgūdžiais ir gebėjimais. Mokiniai kuria (komponuoja, aranžuoja) individualiai arba bendradarbiaujant; generuoja meninę idėją ir ją įgyvendina įvairiais būdais ir technikomis. Šios srities pasiekimus nusako trys požymiai: gebėjimas improvizuoti muzikinius darinius, gebėjimas komponuoti taikant muzikinės kalbos elementus bei struktūras, gebėjimas pristatyti ir vertinti savo ar kitų kūrybą. Šios pasiekimų srities mokinių pasiekimai:

21.1. improvizuoja muzikinius darinius (B1);

21.2. komponuoja vienas ir su kitais, taikydamas muzikinės kalbos elementus ir struktūras (B2);

21.3. pristato ir vertina savo bei kitų kūrybą (B3).

22. Muzikos pažinimas ir vertinimas (C). Muzikos pažinimas ir vertinimas apima muzikos kūrinių klausymąsi ir jų nagrinėjimą įvairiais aspektais, asmeninio estetinio santykio su muzika suvokimu, kūrinių ir muzikos reiškinių (kūrinių, žanrų ir stilių, kultūrų ir subkultūrų, asmenybių) bei jų kontekstų (sociokultūrinių, istorinių) plėtojimą ir nagrinėjimą, aplinkos muzikinio gyvenimo stebėjimą ir sąsajas su mokinių asmenine patirtimi bei pasirinkimais. Muzikos pažinimas jos klausant, ją analizuojant ir vertinant papildo muzikavimo ir muzikos kūrybos veiklas bei padeda geriau suvokti asmeninį estetinį santykį su muzika. Muzikos kūrėjo – atlikėjo – klausytojo vaidmenų supratimas leidžia įgyti visybišką muzikinę patirtį. Šios pasiekimų srities mokinių pasiekimai:

22.1. nagrinėja kūrinio muzikinės kalbos ir formos ypatybes (C1);

22.2. kūrinio meninį įspūdį sieja su jo muzikinėmis savybėmis skirtingomis perspektyvomis, reflektuoja savo estetinę patirtį (C2);

22.3. tyrinėja muzikos kūrinio kontekstus, paskirtį, integracines sąsajas, komentuoja muzikinių stilių ir kultūrų įvairovę (C3).

23. Muzikinės kultūros kontekstai ir jungtys (D). Šios srities pasiekimai apima Lietuvos ir pasaulio muzikinio kultūros konteksto pažinimą: muzikos reiškinių ir kontekstų pažinimą (sociokultūrinių, istorinių) nagrinėjimą bei vertinimą, savitumų analizę ir tarpusavio sąsajų bei jungčių paiešką. Mokiniai skatinami stebėti muzikinį gyvenimą ir ieškoti sąsajų su asmenine patirtimi bei pasirinkimais. Muzikinė kultūra ir jos kontekstai bei jungtys vertinami ir per mokiniams dalyvaujant muzikinės kultūros gyvenime. Šios pasiekimų srities mokinių pasiekimai:

23.1. apibūdina Lietuvos muzikinės kultūros bruožus, raidos tendencijas, ieško sąsajų su kitomis kultūromis (D1);

23.2. atpažįsta, lygina ir vertina pasaulio muzikinių kultūrų reiškinius (D2);

23.3. dalyvauja muzikinės kultūros gyvenime ir vertina jį asmeninės patirties kontekste (D3).

24. Mokinių pasiekimų raida aprašoma pagal pasiekimų sritis, pateikiant mokinių pagrindinio lygio pasiekimus kas dvejus metus. Lentelėje raide (pavyzdžiui, A) žymima pasiekimų sritis, raide ir pirmu skaičiumi (pavyzdžiui, A1) žymimas tos pasiekimų srities pasiekimas, o antru skaičiumi (3) – pagrindinis pasiekimų lygis.

Pasiekimai	1–2 klasės	3–4 klasės	5–6 klasės	7–8 klasės	9–10 ir I–II gimnazijos klasės	III–IV gimnazijos klasės
1. Muzikavimas (dainavimas, grojimas) (A)						
Nagrinėja atliekamą kūrinį, aptaria jo interpretavimą (A1).	Aptaria atliekamus kūrinius; parodo elementarų muzikos kalbos ir išraiškos priemonių (pvz., ritmo piešinys, melodijos kontūras) supratimą (A1.3).	Apibūdina atliekamus kūrinius; parodo muzikos kalbos ir išraiškos priemonių (pvz., ritmas ir metras, melodija ir dermė, dinamika) ir struktūrų supratimą (A1.3).	Nagrinėja atliekamus skirtingo pobūdžio ir žanrų kūrinius. Paaiškina, kaip muzikinės kalbos ir išraiškos priemonės (pvz., ritmas ir metras, melodija ir dermė, harmonija, dinamika) ir struktūros naudojami kūrinio sumanymui atskleisti (A1.3).	Nagrinėja ir palygina atliekamus kūrinius. Paaiškina kaip muzikos kalbos ir išraiškos priemonės bei struktūros supratimas veikia skirtingų žanrų, kultūrų ir subkultūrų kūrinių interpretavimą (A1.3).	Analizuoja ir palygina atliekamus skirtingų stilių kūrinius. Išvardija stilistinės išraiškos priemones, paaiškina, kaip jos padeda atskleisti tam tikro stiliaus (istorinio, kultūrinio) muzikos atlikimo ypatumus (A1.3).	Pateikia ir atlieka kūrinio interpretacinį sumanymą siedamas jį su asmeniniu estetinės idėjos suvokimu, kūrinio forma, partitūroje panaudotomis muzikos išraiškos priemonėmis, sociokultūrinio bei istorinio laikotarpio kontekstais (A1.3).
Pristato, atlieka (vienas ar su kitais) pasirinktą kūrinį, vertina savo ir kitų atlikimą (A2).	Pasako atliekamą kūrinį. Kūrinį atlieka ritmingai, siekia intonuoti. Muzikuodamas grupėje derinasi prie kitų. Paskatintas išvardija muzikavimo sėkmes ir sunkumus (A2.3).	Pristato atliekamą kūrinį. Atlieka kūrinį tiksliai (intonuoja, išlaiko ritmą) ir išraiškingai. Muzikuodamas grupėje vienu ar keliais balsais derinasi prie kitų. Į(si)vertina atlikimą taikydamas pasiūlytus kriterijus (A2.3).	Pristato ir apibūdina kūrinio atlikimą. Atlieka kūrinį tiksliai ir išraiškingai, atsižvelgdamas į kūrinio pobūdį ir žanro ypatumus. Muzikuodamas grupėje derinasi prie kitų, atlieka pritarimo partijas (pvz., ostinato, burdonas ar	Pristato atliekamą kūrinį, nurodo žanrą ar kultūrą. Atlieka kūrinį tiksliai ir išraiškingai, taiko tam tikros kultūros (subkultūros) muzikai būdingas priemones. Muzikuodamas grupėje atlieka ritmines ar harmonines pritarimo partijas.	Pristato atliekamą kūrinį, nusako jo kultūrinį ar istorinį kontekstą, interpretacinį sumanymą. Atlieka kūrinį tiksliai ir išraiškingai, taiko stiliui būdingas priemones. Ansamblyje derinasi prie kitų, atlieka pasirinktą partiją ar pritarimą.	Padainuoja ar pagroja galimybes ir polinkius atitinkantį paskirtą ar pasirinktą kūrinį ir (ar) partiją kūrinyje. Demonstruoja atlikimo technikos įgūdžius, vokalinę (instrumentinę) laisvę, taiko išraiškos priemones. Atlieka kūrinį įtaigiai,

Pasiekimai	1–2 klasės	3–4 klasės	5–6 klasės	7–8 klasės	9–10 ir I–II gimnazijos klasės	III–IV gimnazijos klasės
			akordai). Į(si)vertina atlikimo kokybę, taikydamas aptartus kriterijus (A2.3).	Atlikimo kokybei į(si)vertinti taiko susikurtus ir aptartus kriterijus (A2.3).	Taiko bendrus ir individualius kriterijus atlikimo kokybei į(si)vertinti (A2.3).	emocionaliai. Į(si)vertina ir įvertina kitų pasirodymus remiantis sutartais kriterijais (A2.3).
Dalyvauja muzikiniame ir kultūriniame gyvenime (A3).	Atlieka sutartą (pasirinktą) vaidmenį muzikiniuose pasirodymuose (A3.3).	Dalyvauja įvairiuose kultūriniuose renginiuose: atlieka sutartą vaidmenį ar užduotį (pvz., atlikėjo, stebėtojo ar kt.) (A3.3).	Dalyvauja renginiuose ar projektuose. Siūlo idėjas ir repertuarą, atlieka sutartą vaidmenį ar užduotį (pvz., atlikėjo, aktyvaus stebėtojo, kritiko) (A3.3).	Dalyvauja formaliuose ir (ar) neformaliuose renginiuose, bendradarbiauja juos organizuojant. Teikia siūlymų. Atlieka sutartą vaidmenį ir (ar) užduotį (pvz., atlikėjo, aktyvaus stebėtojo, kritiko). Pristato renginius virtualioje erdvėje, laikydamasis saugumo ir autorių teisių reikalavimų (A3.3).	Dalyvauja formaliuose ir (ar) neformaliuose renginiuose, bendradarbiauja juos organizuojant. Siūlo idėjų. Pasirenka geriausiai savo polinkius ir galimybes atskleidžiantį vaidmenį ir (ar) užduotį. Renginių medžiagą pristato virtualioje erdvėje, laikydamasis saugumo ir autorių teisių reikalavimų (A3.3).	Dalyvauja formaliuose ir (ar) neformaliuose muzikiniuose renginiuose kaip atlikėjas (kūrėjas), atskleisdamas savo muzikinį identitetą, praturtindamas klasės, mokyklos, bendruomenės kultūrinį gyvenimą. Muzikinę kultūrinę medžiagą pristato virtualioje erdvėje, paisydamas vertingumo kriterijaus bei laikydamasis saugumo ir autorių teisių reikalavimų (A3.3).
2. Muzikos kūryba (improvizuoja, komponuoja, aranžuoja) (B)						

Pasiekimai	1–2 klasės	3–4 klasės	5–6 klasės	7–8 klasės	9–10 ir I–II gimnazijos klasės	III–IV gimnazijos klasės
Improvizuoja muzikinius darinius (B1).	Eksperimentuoja garsais, improvizuoja elementarius muzikinius darinius pagal sąlygą (B1.3).	Improvizuoja muzikinius darinius pagal sąlygą (pvz., dermę, ritmą). Sukuria nuotaiką pasirinkdamas priemones (B1.3).	Improvizuoja ritminius, melodinius ar harmoninius darinius pagal sąlygą. Sukuria nuotaiką naudodamas sutartas priemones (B1.3).	Improvizuoja ritminius, melodinius ar harmoninius darinius pagal sąlygą. Panaudoja žanrui ar subkultūrai būdingas priemones (pvz., repą, svingo ritmą ar kt.) (B1.3).	Improvizuoja ritminius, melodinius ar harmoninius darinius pagal sąlygą. Panaudoja tradicinei ar šiuolaikinei muzikai būdingas išraiškos priemones (B1.3).	Improvizuoja plėtodamas muzikavimo įgūdžius, kelia idėjas, naudoja vaizdus, analogijas, simbolius, metaforas (B1.3).
Komponuoja vienas ir su kitais, taikydamas muzikinės kalbos elementus ir struktūras (B2).	Sukuria muzikinius darinius pagal sąlygą ar pasirinktam sumanymui, užfiksuoja simboliais ar supaprastinta notacija (B2.3).	Atsirenka idėjas muzikiniam sumanymui įgyvendinti. Sukomponuoja nesudėtingus kūrinius su aiškia pradžia ir pabaiga, juos užfiksuoja naudodamas įprastinę ar simbolinę notaciją (B2.3).	Atsirenka idėjas muzikiniam sumanymui įgyvendinti. Sukomponuoja apibrėžtos formos kūrinius, juos užfiksuoja įprastine ar simboline notacija (B2.3).	Įgyvendina muzikinę idėją pasirinktomis priemonėmis. Kūrinį užfiksuoja įprastine ar simboline notacija (pvz., akordų simboliais); įrašo ar užrašo pasirinktais įrankiais (B2.3).	Įgyvendina muzikinę idėją pasirinktomis priemonėmis. Pritaiko tradicines ar šiuolaikines kūrybos technikas. Kūrinį užfiksuoja įprastine ar simboline notacija; įrašo ar užrašo pasirinktais įrankiais (B2.3).	Realizuoja ir plėtoja menines idėjas asmeninius polinkius ir gebėjimus atitinkančioje muzikinės kūrybos srityje. Naudoja įvairius kūrybos, užrašymo, įrašymo būdus (B2.3).

Pasiekimai	1–2 klasės	3–4 klasės	5–6 klasės	7–8 klasės	9–10 ir I–II gimnazijos klasės	III–IV gimnazijos klasės
Pristato ir vertina savo bei kitų kūrybą (B3).	Kūrybos rezultatus pasiūlytu būdu pristato artimoje aplinkoje. Apibūdina savo sumanymą. Išsako nuomonę apie kūrinį (B3.3).	Kūrybos rezultatus pasirinktu būdu pristato pažįstamoje aplinkoje. Paaiškina savo sumanymą. Į(si)vertina kūrybą pagal siūlomus kriterijus (B3.3).	Kūrybos rezultatus pasirinktu būdu pristato įvairiose aplinkose. Apibūdina savo sumanymą. Išvardija pasirinktas priemones. Į(si)vertina kūrybą vadovaudamasis sutartais kriterijais (B3.3).	Kūrybos rezultatus pristato pasirinktu būdu pritaikydamas situacijai. Apibūdina sumanymą, pagrindžia pasirinktas priemones. Į(si)vertina kūrybą vadovaudamasis pasirinktais kriterijais, pasako vertinimo argumentus (B3.3).	Kūrybos rezultatus pristato atsižvelgdamas į konteksto ir aplinkybių teikiamas galimybes. Paaiškina sumanymą, panaudotų priemonių tikslingumą, originalumą. Pagal sutartus kriterijus į(si)vertina kūrybą, pagrindžia jos aktualumą ir vertingumą (B3.3).	Pristato ir pagal aptartus kriterijus į(si)vertina kūrybą, pagrindžia jos asmeninę ir socialinę reikšmę, vertingumą (B3.3).
3. Muzikos pažinimas ir vertinimas (C)						
Nagrinėja kūrinio muzikinės kalbos ir formos ypatybes (C1).	Savais žodžiais nusako arba judesiu perteikia klausomo kūrinio muzikines savybes (C1.3).	Savais žodžiais ir sąvokomis nusako klausomo kūrinio muzikinės kalbos ir struktūros savybes Pasirinktu būdu perteikia muzikos pobūdį, dinamikos ir tempo pokyčius (C1.3).	Nusako įvairių žanrų kūrinių muzikinės kalbos panašumus ir skirtumus (C1.3).	Pagal muzikinės kalbos ir išraiškos savybes kūrinius priskiria žanrui, stiliui, subkultūrai. Paaiškina, kaip naudojami muzikos elementai ir išraiškos priemonės (C1.3).	Pagal muzikos kalbos ir išraiškos savybes muzikos kūrinius priskiria konkrečiam stiliui, žanrui ar kultūrai. Nagrinėja ir palygina, kaip muzikos elementai ir išraiškos	Pasitelkęs muzikos kalbos žinias tyrinėja ir nusako klausomo kūrinio formą, žanrą, stilių, struktūrą ir dramaturgiją (C1.3).

Pasiekimai	1–2 klasės	3–4 klasės	5–6 klasės	7–8 klasės	9–10 ir I–II gimnazijos klasės	III–IV gimnazijos klasės
					priemonės atsiskleidžia įvairių stilių ir kultūrų muzikoje (C1.3).	
Kūrinio meninį įspūdį sieja su jo muzikinėmis savybėmis, skirtingomis suvokimo perspektyvomis, reflektuoja savo estetinę patirtį (C2).	Dalijasi pastebėjimais apie klausomą ir atliekamą muziką. Nusako muzikos kūrinio keliamą įspūdį, apibūdina nuotaiką (C2.3).	Apibūdina skirtingo pobūdžio muzikos kūrinių bruožus. Patirtą įspūdį sieja su muzikinėmis išraiškos priemonėmis (C2.3).	Atpažįsta, išvardija ir aptaria įvairių žanrų muzikos kūrinių savybes. Kūrinių meninį įspūdį sieja su žanrui būdingomis muzikinėmis savybėmis (C2.3).	Nagrinėja objektyvius ir subjektyvius kūrinio poveikio aspektus, sieja juos su kūrinio savybėmis. Aptaria įspūdį iš skirtingų perspektyvų (C2.3).	Analizuoja įvairių žanrų, stilių muzikos kūrinių savybes ir meninį įspūdį. Jį interpretuoja pagal objektyvius ir subjektyvius kriterijus (C2.3).	Pristato kritiniu mąstymu ir vertinimo kriterijais pagrįstą nuomonę apie analizuojamą kūrinį, savo estetinę patirtį, polinkius, prasmės įžvalgas (C2.3).
Tyrinėja muzikos kūrinio kontekstus, paskirtį, integracines sąsajas, komentuoja muzikinių stilių ir kultūrų įvairovę (C3).	Nusako muzikos kūrinių paskirtį ar kontekstą, įžvelgia ryšius su kitomis sritimis (C3.3).	Nusako ir aptaria muzikos kūrinių paskirtį ar kontekstą nurodo sąsajas su kitais menais ir dalykais (C3.3).	Aptaria skirtingus muzikos reiškinius jų paskirtį ir kontekstus. Atranda, apibūdina ryšius su kitais menais ir dalykais (C3.3).	Iš skirtingų perspektyvų palygina įvairių žanrų stilių ir subkultūrų muzikos reiškinius. Įžvelgia sąsajas su kitais menais ir dalykais (C3.3).	Įvertina ir palygina įvairių stilių ir kultūrų, pasirinktų žymiausių kompozitorių ir atlikėjų muziką, skirtingas interpretacijas, komentuoja sąsajas su kitais menais ir dalykais (C3.3).	Įvertina ir palygina įvairių stilių ir kultūrų, pasirinktų žymiausių kompozitorių ir atlikėjų muziką, skirtingas interpretacijas, charakterizuoja savo muzikinį identitetą (C3.3).

Pasiekimai	1–2 klasės	3–4 klasės	5–6 klasės	7–8 klasės	9–10 ir I–II gimnazijos klasės	III–IV gimnazijos klasės
4. Muzikinės kultūros kontekstai ir jungtys (D)						
Apibūdina Lietuvos muzikinės kultūros bruožus, raidos tendencijas, ieško sąsajų su kitomis kultūromis (D1).	Aptaria lietuvių liaudies dainas, smulkiąją lietuvių liaudies tautosaką, žaidimus, pateikia pavyzdžių (D1.3).	Pagal sutartus kriterijus apibūdina lietuvių liaudies ir Lietuvoje gyvenančių tautų muziką (D1.3).	Atpažįsta, įvardija ir aptaria įvairių Lietuvos etninę ir Lietuvoje gyvenančių tautų muziką, atpažįsta liaudies muzikos atspindžius Lietuvos kompozitorių kūryboje (D1.3).	Nagrinėja Lietuvos folkloro pavydžius, atpažįsta ir aptaria jų atspindžius šiuolaikinėje muzikoje, nusako ir paaiškina ryšius su kitais menais ir kitais dalykais (D1.3).	Analizuoja Lietuvos muzikinės kultūros reiškinius, reiškia nuomonę apie muzikos socialinių funkcijų įvairovę, jos vaidmenį formuojant asmens pasaulėvaizdį ir tapatybę (D1.3).	Apibūdina Lietuvos muzikinį gyvenimą ir kultūrinį kontekstą. Reiškia kritiniu mąstymu grįstą nuomonę apie etninės kultūros tradicijas, kūrėjų, atlikėjų veiklą, koncertines erdves, muzikinę publicistiką. Aptaria santykį su Europos ir pasaulio kultūra (D1.3).
Atpažįsta, lygina ir vertina pasaulio muzikinių kultūrų reiškinius (D2).	Susipažįsta su pasaulio kultūrų įvairove, dalijasi mintimis apie kitų tautų muzikos tradicines vertybes (D2.3).	Apibūdina kitų tautų muzikos tradicijų ir papročių pavyzdžių panašumus ir skirtumus, aptaria kultūrinės įvairovės vertę (D2.3).	Išreiškia savo požiūrį į įvairių tautų muzikos tradicinių vertybių savitumą, kultūrinę įvairovę, diskutuoja dėl jos vertės, supranta ryšius su kitais menais ir kitais dalykais (D2.3).	Svarsto, dalijasi įžvalgomis apie įvairių tautų muzikos tradicinių vertybių savitumą, pagarbą kultūrinei įvairovei, įvardija kitų kultūrų muzikos bruožus, jų panašumus ir skirtumus (D2.3).	Analizuoja pateiktus ar pasirinktus pasaulio muzikos kultūros reiškinių pavyzdžius, diskutuoja apie skirtingų kultūrų paveldo ir dabartinių tradicijų savitumą, pagarbą jų įvairovei (D2.3).	Tyrinėja įvairių muzikinių kultūrų reiškinius – juos atpažįsta, lygina ir vertina. Demonstruoja estetinį skonį, pagarbą ir toleranciją (D2.3).

Pasiekimai	1–2 klasės	3–4 klasės	5–6 klasės	7–8 klasės	9–10 ir I–II gimnazijos klasės	III–IV gimnazijos klasės
Dalyvauja muzikiniame – kultūriniame gyvenime ir jį vertina asmeninės patirties kontekste (D3).	Dalinasi įspūdžiais apie aplinkos muzikinį gyvenimą. Nusako savo muzikinius pomėgius, mėgstamą muziką (D3.3).	Pastebi ir nusako svarbius savo bendruomenės ir aplinkos muzikinius įvykius bei reiškinius. Apibūdina savo mėgstamą muziką, muzikinius pomėgius, žiūrovų (klausytojų) elgesį muzikos renginiuose (D3.3).	Išvardija ir apibūdina aktualius Lietuvos, Europos ar pasaulio muzikos įvykius ir reiškinius; juos vertina remdamasis mokytojo siūlomais kriterijais. Pasako ir pagrindžia savo muzikinius pasirinkimus bei pomėgius, diskutuoja apie žiūrovų (klausytojų) elgesį muzikos renginiuose (D3.3).	Nagrinėja aktualius Lietuvos, Europos ir pasaulio muzikos įvykius ir reiškinius, juos vertina, remiasi klasėje aptartais kriterijais. Nusako ir argumentuotai pagrindžia savo muzikinius pasirinkimus ir pomėgius (D3.3).	Remdamasis sutartais kriterijais analizuoja, lygina, vertina Lietuvos, Europos, pasaulio muzikinės kultūros įvykius ir aktualijas. Konstruktyviai diskutuoja apie savo ir kitų muzikinius pasirinkimus ir patirtį (D3.3).	Dalyvauja muzikiniame gyvenime ugdydamas savo estetinius interesus ir skonį, rodo iniciatyvą organizuodamas renginius. Dalijasi savo muzikine patirtimi. Išreiškia savo santykį su muzikinės kultūros reiškiniais (D3.3).

V SKYRIUS
MOKYMO(SI) TURINYS

25. Mokymo(si) turinys. 1–2 klasės.

25.1. Muzikavimas (dainavimas, grojimas).

25.1.1. Smulkioji tautosaka. Mokomasi muzikinių žaidimų, pasakojimų. Tyrinėjami sakytinės ir dainuojamosios tautosakos pavyzdžiai (paukščių ir gamtos garsų mėgdžiojimai, skaičiuotės ir greitakalbės, patarlės ir mįslės). Ieškoma sąsajų su gamta ir gimtąja kalba.

25.1.2. Lietuvių liaudies dainos. Mokomasi lietuvių liaudies dainų (lopšinės, gyvūnijos apdainavimas, piemenų, kalendorinės, rateliai ir muzikiniai žaidimai, pasakų dainuojamieji intarpai). Dainuojant drauge ir po vieną, mokomasi taisyklingo kvėpavimo, derinti savo balsą prie kitų, atskirti dainuojamąjį ir šnekamąjį balsą.

25.1.3. Pasaulio dainos ir žaidimai. Atlieka (dainuodami, grodami) kitų kultūrų muzikos pavyzdžius, susipažįsta su pasaulio tautų, įvairių kultūrų dainų (pvz., Afrika, Okeanija, Indija), muzikos įvairove.

25.1.4. Autorinės dainos. Mokosi dainuoti dainos melodiją be žodžių ar su jais, atlieką dainos ritmą, aptaria dainos literatūrinį tekstą, aptaria kas padeda atskleisti dainos nuotaiką.

25.1.5. Ritmo dariniai. Atlieka ritmo darinius. Tyrinėja kūno perkusijos galimybes, pritaiko kūno perkusiją, skiemenavimą. Išbandomi mokykliniai mušamieji instrumentai.

25.1.6. Grojimo pradmenys pasirinktu melodiniu instrumentu. Iš klausos ar iš natų mokomasi 2–3 gaidų motyvų ir melodijų (1 kl.), trumpų 4–6 gaidų melodijų (2 kl.). Puoselėjamas įgimtas vaikų muzikalumas, lavinami ikimokykliniame amžiuje įgyti muzikinės raiškos asmeniniai gebėjimai.

25.2. Muzikos kūryba (improvizuoja, komponuoja, aranžuoja).

25.2.1. Ritmai ir melodinės struktūros. Atliekant kūrybines užduotis su paprasčiausiais ritmais (pvz., ritmo dėlionės); ir melodinėmis struktūromis (pvz., melodinė simetrija, melodijos pritaikymas patarlei) išbandomi ritminiai ir melodiniai dariniai, mokomasi juos taikyti praktikoje.

25.2.2. Melodinė kombinatorika. Išbandomi paprasti melodinės kombinatorikos atvejai, bandoma juos taikyti praktikoje (pvz., žaidimai, dėlionės, įvairūs dariniai iš trijų skirtingų gaidų, klausimo-atsakymo motyvų simetrija).

25.3. Muzikos pažinimas ir vertinimas.

25.3.1. Ilgi ir trumpi garsai. Tyrinėjamas kūrinio pulsas ir ritmo piešinys; atliekami ir improvizuojami dariniai su ketvirtinėmis ir aštuntinėmis natomis, pauzėmis (žaidimai, improvizavimas, kūryba). Demonstruojami kūriniai, mokomasi atpažinti ir sutartais ženklais parodyti ilgus ir trumpus garsus.

25.3.2. Rankų ženklai. Mokomasi skaityti ir užrašyti elementarius natų pavyzdžius su dviejų – keturių gaidų junginiais (pvz., sol-mi, re-mi-sol; fa-mi-re-do): Mokomasi pamėgdžioti iš klausos, solfedžiuoti pagal rankų ženklus; susipažįstama su natų skaitymo elementais (naudojant supaprastintą natų rašybą ar simbolius).

25.3.3. Metro samprata. Mokiniai mokosi kurti ir atlikti dvejinio (pvz., 2/4; 4/4) ir trejinio (pvz., 3/8; 3/4) metrų pavyzdžius. Susipažįstama su dirigavimo pradmenimis (dviejų ir trijų dalių metro schemos).

25.3.4. Dinamika ir tempas. Aptariami ir išbandomi dinamikos ir tempo kontrastai (garsiai – tyliai, lėtai – greitai). Mokomasi juos parodyti judesiais.

25.3.5. Muzikos pavyzdžiai. Klauso ir aptaria skirtingų charakterių ir nuotaikų mokytojo pasiūlytus muzikos pavyzdžius. Nusako muzikos kūrinio keliamą įspūdį, apibūdina nuotaiką.

25.4. Muzikinės kultūros kontekstai ir jungtys.

25.4.1. Gamtos ir žmogaus garsai. Mokomasi palyginti muzikinius ir nemuzikinius garsus, išgirsti tylą ir triukšmą. Aptariama dainuojamoji lietuvių tautosaka, jos sąsajos su gamta, kalendorinių švenčių ir apeigų dainos, atskleidžiančios kryptingą poveikį asmenybės formavimuisi.

25.4.2. Tradicijos ir papročiai. Aptariamos lietuvių liaudies tradicijos ir papročiai, jų sąsajos su kasdienybės, buities ritualais. Klausomasi muzikos pavyzdžių, palyginama ir nagrinėjama liaudies dainų paskirtis.

25.4.3. Muzikos instrumentų rūšys. Nagrinėjama muzikos instrumentų įvairovė, jų paskirtis (apeiginiai ir signaliniai instrumentai, šokių muzikos instrumentai, piemenų instrumentai ir kt.); susipažįstama su lietuvių liaudies instrumentais (pvz., kanklės, skudučiai, lamzdelis, birbynė, kleketai, skrabalai ir kt.).

25.4.4. Muzikos žanrai. Aptariama mus supanti muzika, pateikiami muzikos pavydžiai (liaudies, klasikinė, bažnytinė, populiari muzika). Išvardijami muzikos žanrai (daina, šokis, maršas).

25.4.5. Dainininkai ir muzikos instrumentai. Aptariami balsai ir muzikos instrumentai, kūrinių atlikimo galimybės (solo ir choras, ansamblis ir orkestras), dirigento vaidmuo. Demonstruojami kitų tautų, kultūrų muzikos pavyzdžiai; apibūdinami būdingi kitų kultūrų muzikos instrumentai.

26. Mokymo(si) turinys. 3–4 klasės.

26.1. Muzikavimas (dainavimas, grojimas).

26.1.1. Liaudies dainos. Mokomasi kalendorinių švenčių ciklo dainų, ratelių, žaidimų; dainuojamos įvairių žanrų liaudies dainos (vaikų, apie gamtą, dainuojamosios pasakos, sutartinės, šeimos kt.).

26.1.2. Pasaulio dainos. Supažįstama su Lietuvos tautų (pvz., lenkų, karaimų), Europos ir kitų pasaulio kultūrų (pvz., japonų, turkų) dainų pavyzdžiais.

26.1.3. Daugiabalsis dainavimas. Mokiniai tyrinėja ir išbando daugiabalsio dainavimo būdus (burdonas, kanonas; sutartinė).

26.1.4. Pritarimas dainai. Tyrinėjamos įvairios galimybės pritarti dainai naudojant kūno perkusiją ar ritminius instrumentus, skandavimą; naudojant ostinato, burdoną ar akordus (pvz., Orfo instrumentais, ukulėle, virtualia klaviatūra).

26.1.5. Grojimo pradmenys. Mokomasi atlikti nesudėtingas melodijas (dūdele, klaviatūra, ksilofonu); Supažįstama su ansamblinio muzikavimo pradmenimis (burdonas, ostinato, sutartinė ar kanonas).

26.2. Muzikos kūryba (improvizuoja, komponuoja, aranžuoja).

26.2.1. Mokomasi atpažinti ir parodyti melodijos kryptį (kylanti, krintanti, šuolis); sudaryti keturių–šešių gaidų melodinius darinius, trumpas melodijas iki oktavos.

26.2.2. Ritminių struktūrų improvizavimas ir kūryba panaudojant kūno perkusiją, ritminius instrumentus.

26.2.3. Muzikos struktūros. Mokomasi komponuoti muzikos struktūras dviejų dalių (AB) ir trijų dalių (ABA), rondo (ABACA), variacijų forma (sukurti, nupiešti, pavaizduoti judesiais).

26.3. Muzikos pažinimas ir vertinimas.

26.3.1. Natos ir pauzės. Mokomasi skaityti ir užrašyti natas ir pauzes. Atliekami ritmo pavyzdžiai: nata su tašku, šešioliktinės natos, triolės, punktyrinis ritmas, ritmo piramidė nuo sveikosios ligi šešioliktinių, pauzės.

26.3.2. Muzikos raštas. Išbandomos mažoro ir minoro dermės; mokomasi skaityti alteracijos ženklus (diezas, bemolis, bekaras).

26.3.3. Intervalai ir muzikiniai junginiai. Mokomasi atpažinti muzikinius intervalus, mažorą ir minorą, trigarsį (pažintis ir grojimas, pvz., ukulėle, klaviatūra, kanklėmis) ir jų paprastus junginius (pvz., F-C ar G7-C).

26.3.4. Muzikinio kūrinio forma. Apibūdinama muzikinio kūrinio dviejų dalių (AB) ir trijų dalių (ABA) forma, rondo (ABACA), variacijos (išgirsti, nupiešti, sukurti, pavaizduoti judesiais). Mokomasi nusakyti klausomo kūrinio muzikinės kalbos ir struktūros savybes.

26.3.5. Muzikinės sąvokos. Aptariami dinamikos ženklai (f, ff, p, pp, mf, crescendo, dimminuendo); mokomasi pajausti muzikos tempus, susipažįstama su metronomu.

26.3.6. Muzikos klausymas. Klauso skirtingo pobūdžio muzikos kūrinių. Patirtą įspūdį sieja su asmenine patirtimi, tyrinėja muzikines išraiškos priemones.

26.4. Muzikinės kultūros kontekstai ir jungtys.

26.4.1. Kalendorinis metų ratas ir muzika. Aptariama muzikos kūrinius metų laikų tematika, apibūdina ryškiausių kompozitorių kūrybą, nagrinėja ir atpažįsta kalendorines liaudies dainas,

etnografinių regionų skirtumus. Aiškinamasi skaičiuočių, greitakalbių, patarlių, posakių, mįslių ir kitų trumpųjų pasakymų paskirtis, pasirenkama jų atlikimo formą.

26.4.2. Muzikos instrumentai. Susipažįstama su Lietuvių liaudies ir jiems giminingi kitų tautų, kultūrų muzikos instrumentais (pvz., kanklės ir japonų koto; ragai ir pasaulio trimitai; lietuvių ir pasaulio skudučiai). Aptariami kultūriniai panašumai ir skirtumai.

26.4.3. Orkestrų rūšys. Nagrinėjami orkestrų panašumai ir skirtumai (liaudies, pučiamųjų, styginių); simfoninis orkestras ir jo instrumentų grupės (styginiai, pučiamieji, mušamieji). Analizuojami jų pokyčiai, kultūros raidos įtaka.

26.4.4. Chorų rūšys. Nagrinėjami balsų skirtumai, mokomasi juos pažinti (vyrų, moterų, mišrus), juos išvardinti (sopranai, altai, tenorai, bosai).

26.4.5. Atlikėjų sudėtys ir jų ypatumai (solo, duetas, tercetas, kvartetas). Apibūdinami ir išvardijami tradiciniai ansamblių pavyzdžiai. Įvardijamos ir įvertinamos žmogaus teisės, aptariama lygių galimybių jų tema.

26.4.6. Populiariosios muzikos rūšių įvairovė. Apibrėžiama populiariosios muzikos sąvoka. Diskutuojama apie pagarbų požiūrį į kultūrą, jos kūrėjus ir atlikėjus, asmenybes ir jų idėjas. Pateikiami ryškiausi muzikos pavyzdžiai (džiazas, rokas, elektronika).

27. Mokymo(si) turinys. 5–6 klasės.

27.1. Muzikavimas (dainavimas, grojimas).

27.1.1. Lietuvių liaudies dainos. Mokomasi liaudies dainų (įvairių žanrų), sutartinių; tyrinėjama, kaip šiandieną folkloras derinamas su kitų žanrų muzika.

27.1.2. Europos tautų, kitų žemynų dainos. Mokiniai mokosi kitų tautų ir kultūrų dainų (pvz., latvių, lenkų, žydų, kt.). Aptariama kultūrų įvairovės, daugiakalbystės tema.

27.1.3. Įvairių žanrų populiarios muzikos pavyzdžiai. Mokomasi atlikti populiarios muzikos pavyzdžius, susipažįstama su žanrine įvairove (pvz., kantri, bliuzo, rokentrolo, autorinės dainos ir kt.).

27.1.4. Populiarios klasikos pavyzdžiai ar ištraukos. Nagrinėjami įvairūs muzikos pavyzdžiai, mokomasi pasidalinti savo žiniomis ir rasta informacija kaip naudotis pažangiomis technologijomis kurios padeda geriau suprasti muzikos kalbą, sužinoma kas yra meno produkcijos autorių teisės, susipažįstama su muzikos programine įranga.

27.1.5. Klaviatūra. Susipažįstama su klaviatūra ar kitais instrumentais, mokomasi žinias pritaikyti elementarioje praktikoje naudojant nesudėtingas akordų sekas (paprasti akordai, pvz., C, F, G).

27.2. Muzikos kūryba (improvizuoja, komponuoja, aranžuoja).

27.2.1. Melodijos ir ritmo komponavimas. Atliekamos kūrybines užduotys su melodijos ar ritmo konstravimu, simetrija, kombinatorika, ritmo stambinimu ar smulkinimu (aptariamos sąsajos su matematika).

27.2.2. Muzikinės struktūros. Mokomasi komponuoti muzikines struktūras (pvz., klausimas–atsakymas; motyvas, frazė, sakinys, nagrinėjamos sąsajos su lietuvių kalba); aiškinamasi paprastos muzikinės formos (periodas, dviejų ir trijų dalių rondo, variacijos).

27.3. Muzikos pažinimas ir vertinimas.

27.3.1. Dermė ir melodija. Muzikuojama ir klausoma muzikos pavyzdžių, aptariamos muzikos dermės (mažoras, minoras, pentatonika, kt.); nagrinėjami gamos laipsniai ir intervalai; susipažįstama su alteracijos ženklais (diezas, bemolis).

27.3.2. Melodija ir pritarimas. Išbandomi ir aptariami įvairių tradicinių muzikinių faktūrų tipai (vienbalsumas, daugiabalsumas, polifonija, harmoninis pritarimas).

27.3.3. Ritmo piešinys ir metras. Pateikus muzikinius pavyzdžius su mokiniais išbandoma ir aptariama ritmo piešinių įvairovė (paprastieji, mišrieji); susipažįstama su įvairių žanrų ir kultūrų ritmais.

27.3.4. Muzikinės struktūros. Muzikuojama ir klausoma muzikos pavyzdžių, mokomasi suprasti kaip formuojamos muzikinės struktūros (pvz., klausimas-atsakymas; motyvas, frazė, sakinys. Aptariamos sąsajos su lietuvių kalba); paprastos muzikinės formos (periodas, dviejų ir trijų dalių rondo, variacijos).

27.3.5. Muzikos kūriniai. Aptariami pasirinkti (pasiūlytų) žymiausių kompozitorių kūriniai, ir jų kontekstai. Atrandami, apibūdinami ryšiai su kitais menais ir dalykais. Reflektuojama.

27.4. Muzikinės kultūros kontekstai ir jungtys.

27.4.1. Muzikos rūšys ir funkcijos. Nagrinėjami ir aptariami muzikos reiškiniai tradicinėje kultūroje, žmogaus ir gamtos sąsajos, pagarba kiekvienai gyvybei, gamtosauginės nuostatos, pateikiami muzikiniai pavyzdžiai (pvz., liaudies, apeiginė, populiarioji, akademinė, kinofilmų, taikomoji ir kita muzika).

27.4.2. Lietuvių ir kitų Lietuvos tautų muzika. Susipažįstama su įvairių regionų tarmėmis, tautosaka, liaudies dainomis, instrumentine muzika ir šokiais. Palyginami regionai, apibūdinami svarbiausi jų skirtumai (pvz., lenkų, žydų, karaimų); nagrinėjami liaudies muzikos atspindžiai kompozitorių kūryboje (pvz., M. K. Čiurlionio, J. Gruožio, J. Juzeliūno ar kt.).

27.4.3. Kalendorinis metų ratas. Analizuojamos šventinių laikotarpių dainos; sutartinių žanras ir atlikimo būdai. Diskutuojama apie tarmių tęstinumą, pateikiami tarmių puoselėjimo kitose šalyse pavyzdžiai. Aptariama ir palyginama metų švenčių muzika: Verbų ir Velykų, Kalėdų ir Naujų metų šventės.

27.4.4. Muzika ir gamta. Analizuojami programinės muzikos pavyzdžiai (pvz., M. K. Čiurlionis, N. Korsakovas, K. Debussy) ir absoliučioji (pvz., J. Haydnas, J. S. Bachas) muzika. Aiškinamasi sąsajos pavasario švenčių – parskrendančių paukščių, pavasario lygiadienio su žmonių gyvensena ir charakterių ypatumais, jų atspindžiai kompozitorių kūryboje.

27.4.5. Vakarų klasikinės muzikos formos. Nagrinėjama kokiais dalykais vadovaujantis kuriama muzikinė forma (pakartojimo, kontrasto arba varijavimo). Iliustruojama muzikiniais pavyzdžiais (pjesė, rondo, variacijos), lyginama su šiandienos kuriamos muzikos pavyzdžiais.

27.4.6. Europos ir pasaulio šokiai. Pristatomos ir apibūdinamos šokio rūšys – sceninis šokis bei socialinis šokis, palyginamos pagrindinės jų muzikos išraiškos priemonės, bei mokomasi jas suprasti (pvz., ispanų flamenco, airių stepas, Brazilijos samba, Indijos klasikinis).

27.4.7. Instrumentų rūšys ir klasifikavimas. Aiškinamasi kokiais metodais remiantis gali būti klasifikuojami muzikos (styginiai, aerofonai, saviskambiai, membraniniai, elektroakustiniai ir elektroniniai) instrumentai; Apibrėžiamas ir paaiškinamas pasaulio kultūrų poveikis muzikos instrumentų atsiradimui ir jų įvairovei (pvz., airių arfa, škotų dūdmaišis, suomių kantele, rusų balalaika).

27.4.8. Europos ir pasaulio orkestrai. Aiškinamasi kokiais kriterijais remiantis galima atpažinti orkestro tipą, aptariama orkestrų vystymosi raida (pvz., kamerinis, simfoninis, džiazo bigbendas, Indonezijos gamelanas, Tobago ir Trinidado plieno būgnų).

27.4.9. Sceninės muzikos žanrai. Apibrėžiami sceninės muzikos žanrai (opera, baletas). Nagrinėjamas kultūrinės aplinkos poveikis, istorinis kontekstas, muzikos industrija ir pan.; operos dainininkų balsai; kitų kultūrų muzikinis teatras (pvz., kinų opera Kun Qu, indų Kathakali).

27.4.10. Mano muzika. Demonstruojami žymiausi vizualinio ir audialinio meno kūriniai („Mano grojaraštis“). Pristatomos ir komentuojamos pažangių technologijų ir inovacijų galimybės muzikos pažinimo srityje.

28. Mokymo(si) turinys. 7–8 klasės.

28.1. Muzikavimas (dainavimas, grojimas).

28.1.1. Pasaulio tautų muzika. Atliekami ir nagrinėjami įvairių tautų ir kultūrų, kitų žemynų muzikos pavyzdžiai jų gretinimas su lietuvių muzika (pvz., Afrikos, Lotynų Amerikos, Azijos, Okeanijos), Pristatomos, nagrinėjamos ir palyginamos pagrindinės jų išraiškos priemonės bei mokomasi jas atpažinti ir išvardinti.

28.1.2. Senoji muzika. Komentuojami šiam laikotarpiui būdingi savitumai muzikos ypatumai, demonstruojami ir atliekami senosios muzikos pavyzdžiai, tinkami muzikuoti (pvz., Antika – Sapho himnas Afroditei; viduramžiai – Guido Areco Ut queant laxis, ankstyvojo daugiabalsumo pavyzdžiai, kt.).

28.1.3. Populiarioji muzika. Aptariami populiariosios muzikos žanrų pavyzdžiai, aptariamas ir komentuojamas socialinio ir kultūrinio konteksto poveikis įvairių rūšių menininkams bei jų kūrybai (bliuzas, rokenrolas, folkrokas, regis, hiphopas), taip pat lietuvių autorių (pvz., T. Makačinas,

V. Kerngis).

28.1.4. Ansamblis. Aptariama ansamblio sąvoka. Demostruojami ir išbandomi vokalinės, instrumentinės muzikos pavyzdžiai.

28.2. Muzikos kūryba (improvizuoja, komponuoja, aranžuoja).

28.2.1. Pritarimas dainai. Aptariami ir išbandomi įvairūs pritarimo ir aranžavimo būdai (pvz., ostinato ir burdonas, būdinga akordų seka, antrasis balsas).

28.2.2. Muzikos komponavimo principai. Analizuojamos, apibrėžiamos ir komentuojamos raiškos formas išsidėsčiusias laike ir paremtas įvairiomis garsų ir pauzių struktūromis. Pateikiami įvairių formų muzikos kūrinių komponavimo principai (kartojimas, kontrastas, varijavimas, plėtojimas); dainos forma (AABA), bliuzo forma (12-os taktų).

28.2.3. Kompiuterinė muzika. Analizuojamos kompiuterinės muzikos komponavimo, miksavimo, redagavimo priemonės (virtuali klaviatūra, programėlės, mėgėjiškos programos); aptariami kūriniai, atskleidžiantys kryptingą poveikį asmenybės formavimuisi.

28.3. Muzikos pažinimas ir vertinimas.

28.3.1. Dermės. Aptariama pasaulio muzikos dermių įvairovė. Nagrinėjamos ir išmėginamos įvairios pasaulio muzikoje naudojamos dermės (pvz., pentatonika, bliuzo dermė, kt.), stengiantis į tai pažvelgti per mokymo(si) visą gyvenimą prizmę.

28.3.2. Pasaulio ritmų įvairovė. Analizuojami ir išbandomi charakteringi įvairių kultūrų muzikos ritmai (pvz., Afrikos, Lotynų Amerikos, arabų ritmai, džiazo sinkopės ir svingas; paprastieji ir mišrieji metrai).

28.3.3. Roko ir džiazo harmonija. Susipažįstama su roko ir džiazo harmonijos ypatumais (būdingos akordų sekos; pažintis su septakordu, nonakordu). Tyrinėjamos būdingos akordų sekos, septakordas, nonakordas. Mokomasi tai pritaikyti atlikimo ir kūrybos praktikoje.

28.3.4. Populiarios muzikos stiliai ir sociokultūriniai kontekstai. Apibrėžiamos, aptariamos ir komentuojamos žymiausios šio laikotarpio meno kryptys, nagrinėjami ryškiausi bruožai (ritmenbliuzas ir rokenrolas; fankas ir soulas, regis ir hiphopas); išskiriama protesto muzika ir jos kūrėjai (atlikėjai) (pvz., Miriam Makeba, Bob Marley, Peter Gabriel).

28.3.5. Džiazo muzikos ypatumai. Apibūdinami, nagrinėjami ir komentuojami pagrindiniai džiazo principai (svingavimas, harmonija, improvizacija) ir stiliai (pvz., klasikinis, bibopas, „vėsusis“, laisvasis). Įvardijamos ir įvertinamos to laikotarpio žmogaus teisės, lygios galimybės bei jų poveikis kūrybai.

28.3.6. Disko ir elektroninė šokių muzika. Apibūdinami elektroniniai instrumentai, nagrinėjamos ir komentuojamos kūrimo priemonės (DJ, ritmo mašinos, semplavimas ir garso kilpos).

28.3.7. Operetė, miuziklas, roko opera; lietuvių miuziklas ir roko opera. Apžvelgiamos ir reflektuojamos žanrų įvairovės, aplinkos tvarumo, ugdymo karjerai temos bei jų atspindys mene (pvz., G. Kuprevičius, V. Ganelinas, K. Antanėlis).

28.3.8. Muzikos kūrinio poveikis Nagrinėjami objektyvius ir subjektyvius kūrinio poveikio aspektai, kas sieja juos su kūrinio savybėmis. Aptariamas įspūdis iš skirtingų perspektyvų.

28.3.9. Įvairių žanrų stilių ir subkultūrų muzikos reiškiniai. Iš skirtingų perspektyvų (atliekamų funkcijų, muzikos kalbos, kultūrinių) palygina įvairių žanrų stilių ir subkultūrų muzikos reiškinius. Įžvelgia sąsajas su kitais menais ir dalykais.

28.4. Muzikinės kultūros kontekstai ir jungtys.

28.4.1. Lietuvos folkloro pavydžiai. Nagrinėja Lietuvos folkloro pavydžius, atpažįsta ir aptaria jų atspindžius šiuolaikinėje muzikoje, nusako ir paaiškina ryšius su kitais menais ir kitais dalykais.).

28.4.2. Žemynų muzika. Pristatoma žemynų (Australija ir Okeanija, Afrika, Azija, Lotynų Amerika, Šiaurės Amerika.) kultūrų muzika. Įvardijami būdingiausi bruožai, specifiniai kultūriniai ypatumai ir įvertinamas globalizacijos poveikis.

28.4.3. Kitų kultūrų muzikos instrumentai. Supažindinama su kitų kultūrų muzikos instrumentais, jų sandara ir kilmės istorija. Klausomasi muzikos instrumentų įrašų fragmentų, atkreipiamas dėmesys į jų skambesį ir giminystę (pvz., Europos liutnė ir arabų ūdas, kinų pipa, japonų biva).

28.4.4. Antikinio pasaulio muzika. Analizuojami ir apibrėžiami pagrindiniai antikinio pasaulio epochos laikotarpio ypatumai, nagrinėjamos šio laikotarpio meno sąvokos (pvz., mūzos**;** kitara, lyra, aulas; Pitagoras ir muzikos intervalai; hegzametras, poetinės pėdos ir ritmika; teatras ir choras).

28.4.5. Viduramžių muzika. Analizuojami ir apibrėžiami pagrindiniai viduramžių epochos laikotarpio ypatumai, aptariamos ir išvardijamos jų susiformavimo priežastys, komentuojami būdingi bruožai, demonstruojami žymiausi meno kūriniai (grigališkasis choralas ir vienbalsumas); natų rašto pradžia; riterių muzika.

28.4.6. Lietuvių folkloro atspindžiai šiuolaikinėje džiazo, roko, elektroninėje muzikoje. Analizuojamos ir aptariamos netradiciškumo, provokacijos mene apraiškų priežastys, konceptualizmo, instaliacijų, videomedijų sintezės galimybės (pvz., V. Povilionienė ir P. Vyšniauskas, Atalyja, Žalvarinis).

29. Mokymo(si) turinys. 9–10 ir I–II gimnazijos klasės.

29.1. Muzikavimas (dainavimas, grojimas).

29.1.1. Lietuvių liaudies, Europos ir pasaulio tautų dainos. Atliekama ir analizuojama lietuvių liaudies, Europos ir kitų pasaulio tautų liaudies kūryba. Mokomasi reikšti nuomonę apie muzikos socialinių funkcijų įvairovę. Pristatomos ir komentuojamos pažangių technologijų ir inovacijų galimybės meno pažinimo srityje.

29.1.2. Autorinė daina. Aptariami ir atliekami pasirinktos tematikos (satyrinė, protesto, meilės ir kitos) dainų pavyzdžiai. Analizuojamos ryškiausios laikmečio asmenybės bei dainoje įprasmintos svarbiausios vertybės, idealai ir idėjos.

29.1.3. Populiari klasika. Atliekami ir analizuojami originalūs ir (ar) aranžuoti klasikinių kūrinių fragmentai, populiariosios klasikos pavyzdžiai.

29.1.4. Instrumentinė muzika ir ansambliai. Nagrinėjami ir atliekami įvairių stilių ir sudėties instrumentinės muzikos ir ansamblių pavyzdžiai. Demonstruojami ir aptariami žymiausi įvairūs pavyzdžiai (M. Praetoriuso „Viva la Musica“), pristatomi jų kūrėjai.

29.2. Muzikos kūryba (improvizuoja, komponuoja, aranžuoja).

29.2.1. Susipažįstama su modernios ir postmodernios muzikos komponavimo būdais ir technikomis (pvz., kombinatorika ir serija; sonoristika; intuityvi kompozicija, minimalistinė repeticija).

29.2.2. Bendradarbiaujant nedidelėmis grupėmis ir remiantis muzikos kalbos supratimu ir siekiant stiliaus išraiškos, bandoma pagal galimybes šiuos būdus ir technikas įprasminti kūrybiniame procese.

29.3. Muzikos pažinimas ir vertinimas.

29.3.1. Muziką kaip garsinės raiškos forma. Mokomasi analizuoti muziką kaip garsinės raiškos formą, paremtą įvairiomis muzikinėmis struktūromis. Pristatomos, nagrinėjamos ir palyginamos pagrindinės išraiškos priemonės bei mokomasi jas suprasti. Apibrėžiamas ir paaiškinamas pasaulio kultūrų poveikis muzikos įvairovei ir jos vertei.

29.3.2. Akordai ir jų sekos. Analizuojami muzikos akordai ir jų sekos dažniausiai naudojami dainos pritarimui (ritmo instrumentais, ukulele ar gitara, klaviatūra, kt.; būdingos akordų sekos (pvz., Dm-G7-C). Pristatomos ir aptariamos pažangių technologijų ir inovacijų galimybės muzikos pažinimo srityje.

29.3.3. Muzikos kūrinių savybes ir meninis įspūdis. Analizuoja įvairių žanrų, stilių muzikos kūrinių savybes ir meninį įspūdį. Jį interpretuoja pagal objektyvius ir subjektyvius kriterijus.

29.3.4. Žymiausių kompozitorių ir atlikėjų muzika. Įvertina ir palygina įvairių stilių, ir kultūrų, pasirinktų žymiausių kompozitorių ir atlikėjų muziką, skirtingas interpretacijas, komentuoja sąsajas su kitais menais ir dalykais.

29.4. Muzikinės kultūros kontekstai ir jungtys.

29.4.1. Muzika mūsų gyvenime. Nagrinėjamos žymiausios Lietuvos ir pasaulio koncertų, spektaklių scenos, virtualūs audio gidai, audio ekskursijos, virtualių koncertų platformos. Pristatoma ir analizuojama Lietuvos integrali muziejų informacinė sistema (LIMIS), leidžianti susipažinti su meno parodomis ar atskirais meno objektais (Nacionalinis M. K. Čiurlionio dailės muziejus).

29.4.2. Muzika ir psichologinė savireguliacija. Analizuojama kokią įtaka gali daryti muzika psichikai. Aptariami natūralūs savireguliacijos būdai (mano muzikinio grojaraščio temos: muzika ir meditacija; muzika vietoje kavos; muzika ir judesys).

29.4.3. Lietuvių folkloras. Analizuojama lietuvių muzikinio folkloro žanrinė ir funkcinė įvairovė; regionų ypatumai (Dzūkija, Aukštaitija, Suvalkija, Žemaitija, Mažoji Lietuva). Lietuvoje formavęsi specifiniai atskirų etnografinių regionų kultūriniai ypatumai, radę atgarsį to meto muzikos kūrėjų darbuose.

29.4.4. Folkloro atspindžiai XX amžiaus muzikoje. Analizuojami būdingiausi bruožai, susiformavimo priežastys, nagrinėjami ir aptariami pagrindiniai šio laikotarpio ypatumai, aptariami žymiausi muzikos kūrėjai ir jų darbai (pvz., J. Juzeliūnas, I. Stravinskis, B. Bartokas). Apibūdinamas ir interpretuojamas visuomenės ryšys su dabarties pilietinės visuomenės savikūra.

29.4.5. Moterys kompozitorės. Aptariama ir nagrinėjama lyčių lygybės, lygių galimybių tema. Analizuojamos ryškiausios asmenybės bei muzikos kūriniuose įprasmintos svarbiausios vertybės, idealai ir idėjos (pvz., Sapfo, Hildegarda von Bingen, Mira Bai, G. Baciewicz); lietuvių moterys kompozitorės (pvz., K. Brunzaitė, O. Narbutaitė, R. Šerkšnytė).

29.4.6. Vakarų muzikos istorijos eskizai. Aptariami ir apibrėžiami istoriniai tarpsniai, muzikos ypatumų susiformavimo priežastys, stiliai (Viduramžiai, Renesansas, Barokas, Klasicizmas, Romantizmas), ryškiausios asmenybės, komentuojami šiam laikotarpiui būdingi savitumai ir demonstruojami žymiausi meno kūriniai.

29.4.7. Šiuolaikinė muzika. Analizuojami, tyrinėjami ir apibendrinami šio laikotarpio muzikos kūrybos ypatumai tiek Lietuvoje, tiek ir pasaulyje. Apžvelgiamos ir reflektuojamos kultūros įvairovės, aplinkos tvarumo, ugdymo karjerai, finansinio raštingumo temos bei jų atspindys XXI pradžios mene, pateikiami ryškiausi populiariosios, elektroninės, alternatyviosios (pvz., ambient, indie rock, free jazz) muzikos pavyzdžiai, interpretacinės galimybės (klasikos kūrinių šiuolaikinės transkripcijos, pvz., A. Vivaldi ar J. S. Bacho kūriniai, atliekami elektrinėmis gitaromis, sintezatoriumi) išskiriama kino filmų, teatro muzika (pvz., lietuviškas filmas, amerikiečių Holivudas, indų Bolivudas, kt.).

30. Mokymo(si) turinys. III gimnazijos klasė.

30.1. Muzikavimas (dainavimas, grojimas).

30.1.1. Lietuvių liaudies, kitų Europos tautų liaudies dainos ir instrumentinė muzika. Atliekama ir analizuojama lietuvių liaudies, Europos ir kitų pasaulio tautų etninė muzika. Išbandomi įvairūs muzikos atlikimo vaidmenys: solisto, ansamblio dalyvio, akompaniatoriaus. Aktualizuojama, pritaikoma šiuolaikiniams poreikiams, meniškai įprasminta etninė muzika.

30.1.2. Muzikos atlikimas. Klasikinių ir šiuolaikinių instrumentinių ir vokalinių kūrinių ar jų fragmentų, atitinkančių ir vystančių mokinių gebėjimus, atlikimas, muzikuojant po vieną ir (ar) ansamblyje. Mokiniai dalyvauja renkantis atliekamą repertuarą. Siekiama, kad repertuaras apimtų vokalinę ir instrumentinę muziką, stilių ir žanrų įvairovę; muzikuoja po vieną ir grupėmis, vienu ir (ar) keliais balsais. Nagrinėja atliekamų kūrinių natas (partitūras).

30.1.3. Populiariosios muzikos kūriniai. Naudojamos kalbinės ir nekalbinės komunikavimo priemonės atliekant mokinių polinkius atitinkančius pasirinktus muzikos kūrinius. Pagrindžia savo sąmoningą pasirinkimą. Išbando įvairių atlikėjų sudėtis, formuoja asmeninį muzikinį įvaizdį.

30.1.4. Atliekamo kūrinio interpretacijos kūrimas, aptarimas ir įgyvendinimas. Analizuojama atliekamų kūrinių forma, dramaturgija, muzikos kalbos ir išraiškos priemonės, klausoma skirtingų pasirinkto kūrinio interpretacijų. Numato atliekamo kūrinio kulminaciją, tempo pokyčius, artikuliacijos priemones. Vokalinio kūrinio interpretacinį sumanymą grindžia literatūrinio teksto prasmine ir teksto analize.

30.2. Muzikos kūryba (improvizuoja, komponuoja, aranžuoja).

30.2.1. Improvizavimo būdai. Improvizuoja balsu ar instrumentais individualiai ir ansamblyje, naudoja vaizdus, analogijas, simbolius, metaforas, atskleidžia savo įgūdžius ir gebėjimus. Išbando įvairius improvizavimo būdus.

30.2.2. Meninė idėja ir jos įgyvendinimas. Mokiniai kuria (komponuoja, aranžuoja) individualiai arba bendradarbiaudamas; generuoja meninę idėją ir ją įgyvendina įvairiais būdais ir

technikomis, atskleidžia savo įgūdžius ir gebėjimus. Kurdamas pritaiko muzikines žinias. Numato kūrybinio proceso eigą, ieško tinkamų kūrybinių sprendimų, koreguoja. Numato kūrybos ir jos atlikimo formas ir priemonių įvairovę, atskleidžia savo muzikinių gebėjimų ir interesų savitumą, įvertina kūrybos estetinę vertę.

30.2.3. Kūryba. Fiksuoja savo kūrybą įrašo (užrašo, skaitmenina) ir ją pristato bei vertina. Dalinasi idėjomis, reflektuoja patirtį.

30.3. Muzikos pažinimas ir vertinimas.

30.3.1. Estetinės patirties požymiai, grožio sampratos raida ir muzikos charakteringumas. Susipažįstama su estetinės patirties požymiais, pritaikoma analizuojant muzikos kūrinius. Aptariama grožio sampratos raida, kritiškai vertinama. Ugdomas muzikinis estetinis skonis. Mokiniai tyrinėja įvairią muziką iš skirtingų perspektyvų, įvertina jos atliekamas funkcijas, poveikį klausytojui, sąsajas su įvairiomis gyvenimo sritimis, asmenine patirtimi.

30.3.2. Žymiausi XX–XXI amžiaus muzikos kūrėjai ir jų kūryba kultūriniuose, socialiniuose ir istoriniuose kontekstuose; muzikos kūrėjo vaidmenys anksčiau ir dabar; muzikos pažinimas ir vertinimas šiuolaikiniame pasaulyje. Susipažįsta su XX–XXI amžiaus komponavimo principais, juos apibūdina, atranda panašumus ir skirtumus. Analizuoja muziką, įsigilina ir kritiškai vertina muzikinę kūrybą, muzikinės kultūros reiškinius, estetinį suvokimą, atsižvelgia į socialinį, kultūrinį, istorinį kontekstą.

30.3.3. Asmeninė analizuojamo muzikos kūrinio interpretacija ir prasmių paieška siejant su muzikos išraiškos priemonėmis ir kontekstais bei komunikavimas skirtingais būdais – recenzija, blogas, socialiniai tinklai. Apibūdinami klausomo muzikos kūrinio ypatumai, išvardijami panaudoti muzikos kalbos elementai, ieškoma giluminių kūrinio prasmių, siejama su asmenine patirtimi. Nagrinėjama muzikos atlikimo svarba įvairioje aplinkoje ir įvairiu kontekstu. Pasirenkami komunikavimo kanalai ir priemones, taikomos komunikavimo strategijos pristatant analizuojamo kūrinio interpretaciją.

30.3.4. Kino filmų, spektaklių, kompiuterinių žaidimų muzika. Domimasi ir pristatoma kino filmų, spektaklių, kompiuterinių žaidimų muzika, atrandami dėsningumai. Apibūdinamos efektyviausias muzikines išraiškos priemones.

30.3.5. Šiuolaikinė populiarioji, elektroninė, alternatyvioji ir subkultūrų muzika. Aptariama šių stilių kilmė, raida, klausoma įvairių muzikos pavyzdžių, jie lyginami ir vertinami. Mokiniai rengia ir įgyvendina muzikinius (kultūrinius, tarpdalykinius) projektus.

30.4. Muzikinės kultūros kontekstai ir jungtys.

30.4.1. Muzika mūsų gyvenime: paskirtis ir funkcijų įvairovė. Aptariama muzikos reikšmė visuomenei ir sau. Diskutuojama apie muzikos funkcijų įvairovę. Aiškinamasi kaip muzika veikia žmones, ar muzikinė patirtis keičia jų elgesį, kultūrą, charakterį.

30.4.2. Lietuvių etninė muzikinė kultūra (regionų muzika, muzikos žanrai, instrumentai ir kt.); jos paskirtis, tradicijų tąsa anksčiau ir dabar. Analizuojama lietuvių liaudies muzika ir įvairios jos funkcionavimo formos.

30.4.3. Lietuvių profesionalioji muzika. Aptariamo ištakos ir raida istoriniame kontekste, stilistinė įvairovė. Klausoma, analizuojama ir vertinama lietuvių profesionalioji muzika. Atrandamas santykis su šalies muzikine kultūra. Nusakoma Lietuvos muzikinio gyvenimo raida ir jos aplinkybės.

30.4.4. Europos muzikinių kultūrų pažinimas, lyginimas ir vertinimas santykyje su Lietuvos kultūra. Gilinamos žinios apie Europos muzikines kultūras, lyginamos ir vertinamos Europos tautų muzikinės tradicijos su Lietuvos kultūra.

30.4.5. Muzika ir kiti menai. Domimasi šiuolaikinių sinkretinių menų įvairove. Gilinamasi į muzikos meno sąsajas su kitais menais, nagrinėjami tradiciniai ir šiuolaikiniai sintetiniai žanrai.

30.4.6. Asmeninis dalyvavimas kultūriniame gyvenime ir dalijimasis patirtimi. Dalyvaujama muzikiniame kultūriniame gyvenime, jis apibūdinamas, reflektuojamos asmeninė ir socialinė-kultūrinė patirtis.

31. Mokymo(si) turinys. IV gimnazijos klasė.

31.1. Muzikavimas (dainavimas, grojimas).

31.1.1. Pasaulio tautų liaudies dainos ir (ar) instrumentinė muzika. Atliekama ir analizuojama

pasirinktos pasaulio tautų etninė muzika. Tobulinami įvairūs muzikiniai vaidmenys: solisto, ansamblio dalyvio, akompaniatoriaus. Aktualizuojama, pritaikant šiuolaikiniams poreikiams, meniškai įprasminama etninė muzika.

31.1.2. Klasikinių ir šiuolaikinių instrumentinių ir vokalinių kūrinių ar jų fragmentų, atitinkančių mokinių gebėjimus ir skonį, atlikimas, muzikuojant po vieną ar ansamblyje, laikantis atlikimo kokybės kriterijų. Mokiniai renkasi atliekamą repertuarą. Siekiama, kad repertuaras apimtų vokalinę ir instrumentinę muziką, stilių ir žanrų įvairovę; muzikuoja po vieną ir grupėmis, vienu ir (ar) keliais balsais. Nagrinėja atliekamų kūrinių natas (partitūras). Atlikimo procese numatoma eiga, identifikuojamos problemos, tobulinama, siekiant išbaigto rezultato, jis fiksuojamas (skaitmeniniu būdu).

31.1.3. Mokinių polinkius ir sąmoningą pasirinkimą atspindintys populiariosios muzikos kūriniai. Sąmoningai renkamasis repertuaras, pagrindžiant savo pasirinkimus. Numatomos įvairių atlikėjų sudėtys, formuojamas asmeninis muzikos įvaizdis, demonstruojamas stiliaus pojūtis. Naudojamos kalbinės ir nekalbinės komunikavimo priemonės atliekant pasirinktus muzikos kūrinius.

31.1.4. Individualios atliekamo kūrinio interpretacijos kūrimas, apibūdinimas, įgyvendinimas ir vertinimas. Analizuojama atliekamų kūrinių forma, dramaturgija, muzikos kalbos ir išraiškos priemonės, klausomos ir tyrinėjamos skirtingos pasirinkto kūrinio interpretacijos. Numatoma atliekamo kūrinio kulminacija, tempo pokyčiai, artikuliacijos priemonės. Mokiniai vokalinio kūrinio interpretacinį sumanymą grindžia literatūrinio teksto prasmine analize. Pagal sutartus kriterijus vertina savo ir kitų atliekamų kūrinių interpretacijas.

31.2. Muzikos kūryba (improvizuoja, komponuoja, aranžuoja).

31.2.1. Improvizacija. Mokiniai improvizuoja balsu ar instrumentais, individualiai ir (ar) ansamblyje naudojant vaizdus, analogijas, simbolius, metaforas, tobulina įgūdžius ir gebėjimus.

31.2.2. Meninė idėja ir jos realizacija. Mokiniai kuria individualiai arba bendradarbiaudami (komponuoja, aranžuoja), formuluoja meninę idėją ir ją įgyvendina pasirinktu būdu ir technika, tobulina įgyvendinimo kokybę. Numato kūrybinio proceso eigą, ieško tinkamų kūrybinių sprendimų, koreguoja, siekia kokybiško rezultato. Ieško kūrybos ir jos atlikimo formų ir priemonių įvairovės, atskleidžia savo muzikinių gebėjimų ir interesų savitumą, apibendrina ir pristato savo kūrybos estetinę, socialinę-kultūrinę vertę.

31.2.3. Kūryba ir informacinės technologijos. Kūrybą fiksuoja tradiciniais ir (ar) šiuolaikiniais būdais ir ją pristato bei vertina. Naudoja informacines technologijas pristatydamas kūrybą ir komunikuodamas.

31.3. Muzikos pažinimas ir vertinimas.

31.3.1. Kūrinio giluminės prasmės atskleidimas, jo analizavimas iš skirtingų perspektyvų. Tyrinėja įvairią muziką iš skirtingų perspektyvų, vertina poveikį klausytojui, sąsajas su įvairiomis gyvenimo sritimis, asmenine patirtimi.

31.3.2. Muzikinės formos raida gretinamuoju (lyginamuoju) aspektu (pvz., monodija viduramžių ir liaudies muzikoje; polifonija serijinėje ir renesanso muzikoje; performansas ir bažnytinė misterija; neoklasicizmo ir klasicizmo sąsajos bei skirtumai, konkrečioji muzika ir muzikinė simbolika ir kt.). Paaiškina, atpažįsta įvairias muzikos formas, pateikia pavyzdžių. Nagrinėja muzikos formų raidos tendencijas, atranda panašumus ir skirtumus, lygina muzikinius pavyzdžius.

31.3.3. Asmeniniai muzikinių epochų ir reikšmingų nūdienos įvykių grojaraščiai. Domisi ir atranda asmeninį santykį su įvairių epochų bei šiuolaikine muzikos kūryba. Sudaro savo asmeninius grojaraščius, juos pristato ir dalinasi su kitais.

31.3.4. Muzikos atlikimo kokybės kriterijai, muzikos atlikėjų interpretacinės kūrybos vertinimas. Diskutuoja, kas lemia atlikimo kokybę, nustato atlikimo kokybės kriterijus. Klauso, lygina ir vertina atlikėjų interpretacijas.

31.4. Muzikinės kultūros kontekstai ir jungtys.

31.4.1. Muzika mūsų gyvenime: paskirties ir funkcijų įvairovės sąsajos su asmenine patirtimi. Tyrinėja muzikos paskirtį ir funkcijų įvairovę, kelia probleminius klausimus. Atranda įvairių muzikos pavyzdžių, juos kritiškai vertina, sieja su asmenine patirtimi, pateikia įžvalgas.

31.4.2. Lietuvių muzikinės kultūros sąsajos su kitomis kultūromis: tautinių mažumų – žydų, rusų, lenkų, karaimų – muzika Lietuvoje. Gilina žinias apie Lietuvoje gyvenančių kitų tautų muziką, jos įvairovę bei įtaką Lietuvos muzikos kultūrai. Analizuoja muzikos pavyzdžius, tradicijas, juos lygina.

31.4.3. Etninė kultūra lietuvių ir užsienio šalių kompozitorių autorinėje kūryboje. Analizuoja ir klauso etninės kultūros raiškos atspindžių lietuvių ir užsienio šalių kompozitorių kūryboje. Tyrinėja, atranda ir pristato pačių atrastus muzikos pavyzdžius, komentuoja, pateikia savo įžvalgas. Aptaria kaip etninė muzika veikia kūrėjus.

31.4.4. Pasaulio muzikinių kultūrų pažinimas, lyginimas ir vertinimas santykyje su Lietuvos kultūra. Gilina žinias apie pasaulio muzikos kultūras, lygina ir vertina pasaulio tautų muzikines tradicijas su Lietuvos kultūra.

31.4.5. Asmeninis dalyvavimas kultūriniame gyvenime ir socialinių bei kultūrinių patirčių reflektavimas. Dalyvauja muzikiniame kultūriniame gyvenime, jį apibūdina, reflektuoja asmenines ir socialines bei kultūrines patirtis. Pristato savo kultūrines patirtis (darbų aplanką).

VI SKYRIUS
MOKINIŲ PASIEKIMŲ VERTINIMAS

32. Vertinimas – viena svarbiausių ugdymo(si) proceso dedamųjų, mokymo(si) pažangą ir kokybę skatinantis bei užtikrinantis veiksnys. Jis leidžia mokytojui stebėti ir kaupti informaciją apie mokinių pasiekimus, apibendrinti jų daromą pažangą, planuoti bei tobulinti tolesnį ugdymo(si) procesą ir mokymo(si) turinį. Muzikos pamokose vertinamas mokinių mokymo(si) procesas ir pasiekimai, o ne jų prigimtiniai muzikiniai gabumai. Per visą mokymo(si) laikotarpį taikomas ugdomasis (formuojamasis) vertinimas, jis mokinius motyvuoja siekti aukštesnių pasiekimų. Mokymo(si) laikotarpio (trimestro, pusmečio ar pan.) pradžioje taikomos diagnostinio vertinimo užduotis, kurios vėliau padės stebėti kiekvieno mokinio daromą pažangą.

33. Mokinių pasiekimų lygių požymiai pateikiami klasių koncentrams ir aprašyti išskiriant keturis pasiekimų lygius: slenkstinis (1), patenkinamas (2), pagrindinis (3), aukštesnysis (4). Pasiekimų aprašai lanksčiai taikomi skirtingų gabumų mokinių vertinimui. Vertinant mokinių pasiekimus derėtų atsižvelgti į mokinių gebėjimus (socialinė, etninė ir religinė aplinka, vaikai su specialiaisiais poreikiais), poreikių ir pomėgių įvairovę, individualius mokinių muzikinius gebėjimus ir pasirengimą (pvz., muzikos mokyklas, būrelius, meninius kolektyvus lankantys ir nelankantys mokiniai). Mokytojas privalo aptarti su mokiniais ir pasirinkti tinkamus vertinimo kriterijus; svarbu, kad būtų vertinamos mokinių žinios ir supratimas, gebėjimai ir jų taikymas įvairiose muzikos srities veiklose – atlikimo, kūrybos, muzikos pažinimo ir kultūrinių kontekstų vertinimo.

34. Pasiekimų sričių aprašai skirti ne vien mokytojui vertinti, bet ir patiems mokiniams į(si)vertinti. Remdamiesi siūlomais (ar klasėje susikurtais ir apsvarstytais) aprašais, mokiniai mokosi taikyti vertinimo kriterijus, kritiškai įsivertinti žinias, pasiekimus bei kūrybinę veiklą, taktiškai, geranoriškai ir etiškai vertinti klasės draugų pasiekimus. Atsižvelgiant į muzikos dalyko pobūdį ir individualius mokinių gebėjimus, būtina vertinanti ne vien galutinį mokymo(si) rezultatą (žinias, atliktas užduotis ir muzikinius pasiekimus) bet ir patį muzikos mokymo(si), muzikavimo ir muzikinės kūrybos procesą. Tokia vertinimo nuostata skatina mokinių saviugdą ir mokymosi motyvaciją, padeda augti jų savimonei ir savivertei, leidžia patirti muzikavimo džiaugsmą.

35. Vertinama tai, ko mokiniai buvo mokomi. Pateikiant užduotis mokiniams, turėtų būti paaiškinama, ką reikia atlikti, kaip bus vertinamas darbas, ką reiškia užduotį atlikti gerai ir kokie yra vertinimo kriterijai. Vertinimas turi būti formuluojamas kaip būdas padėti mokiniui sėkmingai mokytis, tobulėti ir brėsti kaip asmenybei. Mokiniai mokomi reflektuoti ir įsivertinti mokymą(si), pasiekimus, geranoriškai ir reikliai vertinti kitų darbus. Pateikiant vertinimą pabrėžiamos ne klaidos ar nesėkmės, o tai, kokią pažangą padarė mokinys. Mokinių muzikinio ugdymo pasiekimai, jų vertinimas ir stebima pažanga tarpusavyje nelyginami.

36. Programoje pateikiami keturių lygių pasiekimų aprašai padės į(si)vertinti mokymo(si) pasiekimus ir daromą pažangą, baigus tam tikrą etapą, pamokų ciklą.

37. Pasiekimų vertinimas pradiniame ugdyme. Pradiniame ugdyme mokinių individualios pažangos vertinimui taikomas ideografinis vertinimas, kai mokinių pasiekimai aprašomi trumpais komentarais ir aprašais. Mokytojas turi padėti suprasti mokiniui, ko jis išmoko, o ko dar reikia pasimokyti. Pagal sutartus kriterijus mokiniai mokosi vertinti savo ir kitų pasiekimus.

38. Pasiekimų vertinimas pagrindiniame ugdyme. Pagrindiniame ugdyme mokinių pasiekimai vertinami pažymiais, daugiau dėmesio skiriant kaupiamajam vertinimui ir mokymo(si) pažangos įsivertinimui, skatinant mokinių saviugdą ir mokymosi motyvaciją, stiprinant jų savimonę ir savivertę. Apibendrinamasis vertinimas atliekamas ugdymo laikotarpio (pusmečių ar trimestrų), ugdymo programos, ciklo, temos pabaigoje. Mokinių pasiekimai apibendrinami vertinant mokinio per nustatytą ugdymo(si) laikotarpį padarytą pažangą, orientuojantis į Programoje aprašytus mokinių pasiekimų lygių požymius. Kai mokinių pasiekimai vertinami pažymiais, jie siejami su pasiekimų lygiais: slenkstinis (1) lygis – 4, patenkinamas (2) lygis – 5−6, pagrindinis (3) lygis– 7−8, aukštesnysis (4) lygis – 9−10.

39. Pasiekimų vertinimas viduriniame ugdyme. Viduriniame ugdyme muziką gali pasirinkti mokiniai, turintys skirtingus gebėjimus ir patirtį. Todėl pradedant įgyvendinti Programą tikslingas diagnostinis vertinimas, skirtas išsiaiškinti mokinių gebėjimų ir žinių lygį. Pagal mokinių gebėjimų lygį, jų interesus ir muzikinę kompetenciją mokytojas su mokiniais gali tikslinti Programos mokymo(si) turinį. Įgyvendinant Programą taikomas formuojamasis vertinimas, kuris padeda mokiniams suprasti mokymo(si) tikslus ir uždavinius, kryptingai tobulėti atlikimo, kūrybos, muzikos pažinimo ir kultūrinių kontekstų vertinimo srityse. Mokytojas turi vertinti ne tik mokymo(si) rezultatą, bet ir mokinių pastangas bei daromą pažangą siekiant užsibrėžtų ugdymo(si) tikslų. Metų pabaigoje taikomas apibendrinamasis vertinimas. Kai mokinių pasiekimai vertinami pažymiais, jie siejami su pasiekimų lygiais: slenkstinis (1) lygis – 4, patenkinamas (2) lygis – 5−6, pagrindinis (3) lygis– 7−8, aukštesnysis (4) lygis – 9−10. Ugdymo(si) proceso metu mokiniai įtraukiami į vertinimą, skatinami įsivertinti daromą pažangą.

40. III ar (ir) IV gimnazijos klasėse mokiniai gali pasirinkti rengti brandos darbą.

VII SKYRIUS
MOKINIŲ PASIEKIMŲ LYGIŲ POŽYMIAI PAGAL PASIEKIMŲ SRITIS

41. Lentelėse kiekvienam klasių koncentrui pateikiami keturių lygių pasiekimų aprašai: slenkstinis, patenkinamas, pagrindinis, aukštesnysis. Pasiekimų lygių požymių lentelėse raide ir skaičių junginyje (pavyzdžiui, A1.3) žymima pasiekimų sritis (A), pirmas skaičius (1) nurodo pasiekimą, o antras skaičius (3) – pasiekimų lygį.

42. Pasiekimų lygių požymiai. 1–2 klasės:

Slenkstinis (1)	Patenkinamas (2)	Pagrindinis (3)	Aukštesnysis (4)
1. Muzikavimas (dainavimas, grojimas) (A)			
Padedamas pasako kai kuriuos atliekamo kūrinio bruožus (A1.1).	Apibūdina atliekamą kūrinį; padedamas išvardija elementarias muzikinės kalbos ar priemones (A1.2).	Aptaria atliekamą kūrinį; parodo elementarų muzikos kalbos ir išraiškos priemonių (pvz., ritmo piešinys, melodijos kontūras) supratimą (A1.3).	Išsamiai aptaria atliekamą kūrinį; parodo muzikinės kalbos priemonių (pulsas ir metras, melodijos kontūras) supratimą; paaiškina klasės draugams (A1.4).
Mokinių grupėje kūrinį atlieka pagal savo išgales (A2.1).	Išvardija atliekamą kūrinį. Mokinių grupėje kūrinį atlieka ritmingai, demonstruoja intonavimo pradmenis. Padedamas įvardija muzikavimo sėkmes ir sunkumus (A2.2).	Įvardija atliekamą kūrinį. Kūrinį atlieka ritmingai, demonstruoja intonavimo pradmenis. Muzikuodamas grupėje derinasi prie kitų. Paskatintas išvardija muzikavimo sėkmes ir sunkumus (A2.3).	Pristato atliekamą kūrinį. Kūrinį atlieka išraiškingai, ritmingai ir intonaciškai tiksliai. Muzikuodamas grupėje derinasi prie kitų, padeda klasės draugams. Savarankiškai išvardija muzikavimo sėkmes ir sunkumus (A2.4).
Esant galimybei, dalyvauja muzikiniuose pasirodymuose artimoje aplinkoje (A3.1).	Pagal savo išgales dalyvauja muzikiniuose pasirodymuose artimoje aplinkoje (A3.2).	Atlieka sutartą (pasirinktą) vaidmenį muzikiniuose pasirodymuose artimoje aplinkoje (A3.3).	Aktyviai ir atsakingai atlieka sutartą (pasirinktą) vaidmenį muzikiniuose pasirodymuose artimoje aplinkoje, rodo iniciatyvą (A3.4).
2. Muzikos kūryba (improvizavimas, komponavimas, aranžavimas) (B)			
Padedamas pakartoja elementarius melodinius ar ritminius darinius (B1.1).	Iš klausos pakartoja elementarius melodinius ir ritminius darinius, mokosi improvizuoti (B1.2).	Eksperimentuoja garsais, improvizuoja elementarius melodinius ir ritminius darinius (B1.3).	Demonstruoja tikslingumą ir išradingumą improvizuodamas elementarius melodinius ir ritminius darinius (B1.4).

Slenkstinis (1)	Patenkinamas (2)	Pagrindinis (3)	Aukštesnysis (4)
Padedamas mokosi kurti elementarius muzikinius darinius (B2.1).	Padedamas kuria muzikinius darinius pagal nurodytą sąlygą, mokosi juos fiksuoja piešiniu ar supaprastinta notacija (B2.2).	Sukuria muzikinius darinius pagal sąlygą ar pasirinktam sumanymui, juos fiksuoja simboliais ar supaprastinta notacija (B2.3).	Savarankiškai sukuria muzikinius darinius pagal nurodytą sąlygą ar savo sumanymą. Savarankiškai fiksuoja piešiniu ar supaprastinta notacija (B2.4).
Padedamas pristato kūrybos bandymus artimoje aplinkoje (B3.1).	Artimoje aplinkoje pristato kūrybos bandymus. Nusako savo sumanymą (B3.2).	Kūrybos rezultatus pasiūlytu būdu pristato artimoje aplinkoje. Nusako savo sumanymą. Išsako nuomonę apie kūrinį (B3.3).	Kūrybos rezultatus pasiūlytu būdu pristato artimoje aplinkoje. Pasako ir paaiškina savo sumanymą. Išsako nuomonę apie kūrinį, ją pagrindžia (B3.4).
3. Muzikos pažinimas ir vertinimas (C)			
Padedamas išvardija kai kurias muzikos savybes. Mokosi reaguoti į muziką judesiu (C1.1).	Išvardija kai kurias būdingas muzikos kūrinio savybes (pvz., temą ar dinamikos kontrastą). Mokinių grupėje judesiu reaguoja į muzikos kūrinio savybes (C1.2).	Savais žodžiais nusako arba judesiu perteikia klausomo kūrinio muzikines savybes (C1.3).	Taikliai pasako ar išraiškingu judesiu perteikia klausomo kūrinio muzikines savybes (pvz., melodijos kryptį, ritmo pobūdį, dinamikos ar tempo kontrastus), taiko žinomas muzikos sąvokas (C1.4).
Padedamas mokosi perteikti muzikos įspūdį verbalinėmis ar kitomis priemonėmis (pvz., piešiniu) (C2.1).	Paskatintas dalijasi pastebėjimais apie klausomą ir atliekamą muziką. Mokosi nusakyti kūrinio įspūdį, nuotaiką, ar išreikšti tai neverbalinėmis priemonėmis (pvz., judesiu, piešiniu) (C2.2).	Dalijasi pastebėjimais apie klausomą ir atliekamą muziką. Nusako muzikos kūrinio keliamą įspūdį, nuotaiką (C2.3).	Noriai dalijasi pastebėjimais apie klausomą ir atliekamą muziką: nusako muzikos kūrinio keliamą įspūdį, apibūdina nuotaiką, arba kūrybiškai išreiškia tai neverbalinėmis priemonėmis (pvz., judesiu, piešiniu) (C2.4).
Padedamas mokosi nusakyti kai kurių kūrinių paskirtį ar kontekstą (C3.1).	Mokosi nusakyti muzikos paskirtį ar kontekstą, mokosi pastebėti ryšius su kitomis sritimis (C3.2).	Aptaria skirtingus muzikos reiškinius jų paskirtį ir kontekstus. Atranda, apibūdina ryšius su kitais menais ir dalykais (C3.3).	Nusako ir paaiškina muzikos kūrinio paskirtį ar socialinį kontekstą, įžvelgia ir paaiškina ryšį su kitomis sritims (pvz., tautosaka, šokius ir kt.) (C3.4).
4. Muzikinės kultūros kontekstai ir jungtys (D)			

Slenkstinis (1)	Patenkinamas (2)	Pagrindinis (3)	Aukštesnysis (4)
Mokytojo padedamas aptaria lietuvių liaudies dainas, smulkiąją tautosaką, žaidimus (D1.1).	Aptaria lietuvių liaudies dainas, smulkiąją tautosaką, žaidimus (D1.2).	Aptaria lietuvių liaudies dainas, smulkiąją tautosaką, žaidimus, pateikia pavyzdžių (D1.3).	Dalijasi mintimis apie etninės muzikos reikšmę, pateikia lietuvių liaudies dainų, smulkiosios tautosakos, žaidimų pavyzdžių (D1.4).
Mokytojo padedamas susipažįsta su pasaulio kultūrų muzikos pavyzdžiais (D2.1).	Susipažįsta su pasaulio kultūrų muzikos pavyzdžiais, kitų tautų tradicinėmis muzikinėmis vertybėmis (D2.2).	Susipažįsta su pasaulio kultūrų įvairove, dalijasi mintimis apie kitų tautų muzikines tradicines vertybes, (D2.3).	Aptaria pasaulio kultūrų įvairovę, dalijasi mintimis apie kitų tautų muzikines tradicines vertybes, jų reikšmę, pateikia įvairių pavyzdžių (D2.4).
Mokytojo padedamas aptaria kitų pateiktus muzikinio gyvenimo pavyzdžius (D3.1).	Dalyvauja svarstant kitų pateiktus muzikinio gyvenimo pavyzdžius, svarsto apie savo muzikinius pomėgius (D3.2).	Dalinasi įspūdžiais apie aplinkos muzikinį gyvenimą. Nusako savo muzikinius pomėgius, mėgstamą muziką (D3.3).	Komentuoja aplinkos muzikinį gyvenimą, pateikia pavyzdžių, apibūdina savo muzikinius pomėgius, mėgstamą muziką (D3.4).

43. Pasiekimų lygių požymiai. 3–4 klasės:

Slenkstinis (1)	Patenkinamas (2)	Pagrindinis (3)	Aukštesnysis (4)
1. Muzikavimas (dainavimas, grojimas) (A)			
Atliekamą kūrinį apibūdina pagal savo išgales (padedamas ar savarankiškai) (A1.1).	Atpažįsta ir išvardija kai kurias atliekamo kūrinio išraiškos priemones (pvz., melodijos ar ritmo pobūdis, tempas ar dinamika) (A1.2).	Apibūdina atliekamą kūrinį; parodo muzikos kalbos ir išraiškos priemonių (pvz., ritmas ir metras, melodija ir dermė, dinamika) bei struktūrų supratimą (A1.3).	Nuodugniai apibūdina atliekamą kūrinį; išvardija kūrinio muzikinės kalbos ypatumus (pvz., ritmas ir metras, melodija ir dermė, dinamika), vartoja žinomas muzikines sąvokas (A1.4).
Pagal savo išgales kūrinį atlieka mokinių grupėje (A2.1).	Įvardija atliekamą kūrinį. Muzikuodamas grupėje, atlieka kūrinį tiksliai (intonuoja, išlaiko ritmą) ir išraiškingai. Į(si)vertindamas atlikimo kokybę, mokosi taikyti siūlomus kriterijus (A2.2).	Pristato atliekamą kūrinį. Atlieka kūrinį tiksliai (intonuoja, išlaiko ritmą) ir išraiškingai. Muzikuodami grupėje vienu ar keliais balsais derinasi prie kitų. Į(si)vertina atlikimo kokybę taikydamas pasiūlytus kriterijus (A2.3).	Pristato atliekamą kūrinį. Atlieka kūrinį tiksliai (intonuoja, išlaiko ritmą), išraiškingai ir muzikaliai. Muzikuodami grupėje vienu ar keliais balsais derinasi prie kitų, rodo iniciatyvą. Į(si)vertina atlikimo kokybę taikydamas pasiūlytus

Slenkstinis (1)	Patenkinamas (2)	Pagrindinis (3)	Aukštesnysis (4)
			kriterijus, pasako kas tobulintina (A2.4).
Pagal savo išgales dalyvauja kultūriniuose renginiuose pažįstamoje aplinkoje (A3.1).	Dalyvauja kultūriniuose renginiuose pažįstamoje aplinkoje: atlieka galimybes atitinkantį vaidmenį ar užduotį (A3.2).	Dalyvauja kultūriniuose renginiuose pažįstamoje aplinkoje: atlieka sutartą vaidmenį ar užduotį (pvz., atlikėjo, pranešėjo ar kt.) (A3.3).	Dalyvauja kultūriniuose renginiuose pažįstamoje aplinkoje: aktyviai ir atsakingai atlieka sutartą vaidmenį ar užduotį (pvz., atlikėjo, pranešėjo ar kt.) (A3.4).
2. Muzikos kūryba (improvizavimas, komponavimas, aranžavimas) (B)			
Iš klausos kartoja elementarius melodinius ir ritminius darinius, parodo pastangą improvizuoti (B1.1).	Padedamas improvizuoja muzikinius darinius pagal sąlygą (pvz., dermę ar metrą) (B1.2).	Improvizuoja muzikinius darinius pagal sąlygą (pvz., dermę ar metrą). Pasirenka priemones nuotaikai sukurti (B1.3).	Sklandžiai improvizuoja muzikinius darinius pagal sąlygą (pvz., dermę, metrą). Tikslingai taiko priemones nuotaikai sukurti (B1.4).
Pagal išgales dalyvauja mokinių grupėje komponuojant nesudėtingą kūrinį (B2.1).	Padedamas komponuoja nesudėtingą kūrinį ar fragmentą. Mokosi jį fiksuoti įprastine ar simboline notacija (B2.2).	Atsirenka idėjas muzikiniam sumanymui įgyvendinti. Grupėje sukomponuoja nesudėtingą kūrinį su aiškia pradžia ir pabaiga, jį užfiksuoja įprastine ar simboline notacija (B2.3).	Tikslingai atsirenka idėjas muzikiniam sumanymui įgyvendinti. Savarankiškai sukomponuoja nesudėtingą kūrinį su aiškia pradžia ir pabaiga, jį užfiksuoja įprastine ar simboline notacija; paaiškina, teikia pagalbą kitiems (B2.4).
Padedamas pažįstamoje aplinkoje pristato kūrybos bandymus ar fragmentus (B3.1).	Pažįstamoje aplinkoje pristato kūrybos bandymus ar fragmentus. Pasako ar apibūdina sumanymą (B3.2).	Kūrybos rezultatus pasirinktu būdu pristato pažįstamoje aplinkoje. Paaiškina savo sumanymą. Į(si)vertina kūrybą pagal siūlomus kriterijus (B3.3).	Kūrybos rezultatus pasirinktu būdu pristato pažįstamoje aplinkoje. Paaiškina ir pagrindžia savo sumanymą. Į(si)vertina kūrybą pagal siūlomus kriterijus; pasako, ką galima patobulinti (B3.4).
3. Muzikos pažinimas ir vertinimas (C)			
Padedamas įvardija kai kurias ryškiausias muzikos savybes. Reaguoja į muzikos savybes pasirinktu būdu (C1.1).	Atpažįsta ir išvardija kai kurias būdingiausias klausomo kūrinio muzikinės kalbos ir struktūros savybes. Padedamas perteikia	Savais žodžiais ir sąvokomis nusako klausomo kūrinio muzikinės kalbos ir struktūros savybes. Pasirinktu	Savarankiškai nusako ir paaiškina klausomo kūrinio muzikinės kalbos ir struktūros savybes; vartoja žinomas muzikos sąvokas, jas

Slenkstinis (1)	Patenkinamas (2)	Pagrindinis (3)	Aukštesnysis (4)
	muzikos pobūdį pasirinktu būdu (C1.2).	būdu perteikia muzikos pobūdį, dinamikos ar tempo pokyčius (C1.3).	paaiškina. Pasirinktu būdu išraiškingai perteikia muzikos pobūdį, parodo dinamikos ir tempo pokyčius (C1.4).
Padedamas nusako muzikos įspūdį žodžiais ar perteikia neverbaliniu būdu (pvz., piešiniu) (C2.1).	Apibūdina ryškiausius muzikos kūrinių bruožus. Įspūdį mokosi sieti su muzikos išraiškos priemonėmis (C2.2).	Apibūdina skirtingo pobūdžio muzikos kūrinių bruožus. Patirtą įspūdį sieja su muzikos išraiškos priemonėmis (C2.3).	Savarankiškai apibūdina skirtingo pobūdžio muzikos kūrinių bruožus, juos palygina. Patirtą įspūdį sieja su muzikos išraiškos priemonėmis (C2.4).
Padedamas nusako muzikos kūrinių paskirtį ar kontekstą (C3.1).	Nusako muzikos kūrinių paskirtį ar kontekstą, pastebi ryšius su kitais menais ir dalykais (C3.2).	Nusako ir aptaria muzikos kūrinių paskirtį ar kontekstą nurodo sąsajas su kitais menais ir dalykais (C3.3).	Taikliai nusako ir išsamiai paaiškina muzikos kūrinių paskirtį ar kontekstą. Nurodo ir paaiškina sąsajas su kitais menais ir dalykais (C3.4).
4. Muzikinės kultūros kontekstai ir jungtys (D)			
Mokytojo padedamas bando apibūdinti lietuvių liaudies ir Lietuvoje gyvenančių tautų muzikos pavyzdžius (D1.1).	Dalyvauja apibūdinant lietuvių liaudies ir Lietuvoje gyvenančių tautų muzikos pavyzdžius (D1.2).	Pagal sutartus kriterijus apibūdina lietuvių liaudies ir Lietuvoje gyvenančių tautų muziką (D1.3).	Lygina lietuvių liaudies ir Lietuvoje gyvenančių tautų muziką, atranda panašumus ir skirtumus (D1.4).
Mokytojo padedamas bando apibūdinti kitų tautų muzikinių tradicijų ir papročių pavyzdžius (D2.1).	Dalyvauja apibūdinant kitų tautų muzikinių tradicijų ir papročių pavyzdžius (D2.2).	Apibūdina kitų tautų muzikinių tradicijų ir papročių pavyzdžių panašumus ir skirtumus, aptaria kultūros įvairovės vertę (D2.3).	Komentuoja ir lygina kitų tautų muzikinių tradicijų ir papročių pavyzdžius, diskutuoja apie kultūros įvairovės vertę (D2.4).
Fragmentiškai nusako savo bendruomenės renginių įvairovę, kai kuriuos aplinkos muzikinius įvykius bei reiškinius (D3.1).	Nurodo savo bendruomenės ir aplinkos muzikinius įvykius, reiškinius ir objektus, aptaria žiūrovų (klausytojų) elgesį muzikos renginiuose (D3.2).	Pastebi ir nusako svarbius savo bendruomenės ir aplinkos muzikinius įvykius bei reiškinius. Apibūdina savo mėgstamą muziką, muzikinius pomėgius, žiūrovų (klausytojų) elgesį muzikos renginiuose (D3.3).	Dalyvauja įvairioje kultūrinėje veikloje, aptaria savo bendruomenės ir aplinkos muzikinius įvykius bei reiškinius, apibūdina savo mėgstamą muziką, muzikinius pomėgius, įvertina žiūrovų (klausytojų) elgesį muzikos renginiuose (D3.4).

44. Pasiekimų lygių požymiai. 5–6 klasės:

Slenkstinis (1)	Patenkinamas (2)	Pagrindinis (3)	Aukštesnysis (4)
1. Muzikavimas (dainavimas, grojimas) (A)			
Glaustai apibūdina atliekamą kūrinį, įvardija kelis svarbiausius jo bruožus (A1.1).	Apibūdina atliekamus skirtingo pobūdžio ar žanrų kūrinius. Parodo muzikos kalbos ir išraiškos priemonių (pvz., ritmas ir metras, melodija ir dermė, dinamika) bei struktūrų supratimą (A1.2).	Nagrinėja atliekamus skirtingo pobūdžio ar žanrų kūrinius. Paaiškina, kaip muzikos kalbos ir išraiškos priemonės (pvz., ritmas ir metras, melodija ir dermė, harmonija, dinamika) ir struktūros naudojamos kūrinio pobūdžiui atskleisti (A1.3).	Savarankiškai nagrinėja atliekamus skirtingo pobūdžio ar žanrų kūrinius, juos palygina. Išsamiai paaiškina, kaip muzikos kalbos ir išraiškos priemonės (pvz., ritmas ir metras, melodija ir dermė, harmonija, dinamika) ir struktūros naudojamos kūrinio pobūdžiui atskleisti (A1.4).
Kūrinį atlieka mokinių grupėje pagal savo išgales. Muzikuodami grupėje derinasi prie kitų (A2.1).	Pristato atliekamą kūrinį. Kūrinį atlieka tiksliai, išraiškingai. Muzikuodamas grupėje, atlieka išgales atitinkančią partiją, derinasi prie kitų. Į(si)vertina atlikimo kokybę taikydamas pasiūlytus kriterijus (A2.2).	Pristato ir apibūdina atliekamą kūrinį. Atlieka kūrinį tiksliai ir išraiškingai, atsižvelgdamas į kūrinio pobūdį ir žanro ypatumus. Muzikuodamas grupėje derinasi prie kitų, atlieka pritarimo partijas (pvz., ostinato, burdonas ar akordai). Į(si)vertina atlikimo kokybę taikydamas aptartus kriterijus (A2.3.).	Pristato ir apibūdina atliekamą kūrinį. Atlieka kūrinį tiksliai išraiškingai ir muzikaliai, atsižvelgdamas į kūrinio pobūdį ir žanro ypatumus. Muzikuodamas grupėje derinasi prie kitų, atlieka sudėtingesnes ar atsakingesnes partijas, rodo lyderystės požymių. Į(si)vertina atlikimo kokybę, taikydamas aptartus ar savo pasiūlytus kriterijus (A2.4.).
Esant galimybei, dalyvauja renginiuose ar projektuose (A3.1).	Pagal išgales dalyvauja renginiuose ar projektuose. Atlieka galimybes atitinkantį vaidmenį ar užduotį (A3.2).	Dalyvauja įvairiuose renginiuose ar projektuose. Siūlo idėjas ir repertuarą, atlieka sutartą vaidmenį ar užduotį (pvz., atlikėjo, aktyvaus stebėtojo, kritiko) (A3.3).	Aktyviai dalyvauja įvairiuose kultūriniuose renginiuose ar projektuose. Siūlo idėjas ir repertuarą, atlieka sutartą vaidmenį ar užduotį (pvz., atlikėjo, aktyvaus stebėtojo, kritiko). Rodo iniciatyvą ir (arba) lyderystės požymius (A3.4).
2. Muzikos kūryba (improvizavimas, komponavimas, aranžavimas) (B)			

Slenkstinis (1)	Patenkinamas (2)	Pagrindinis (3)	Aukštesnysis (4)
Pagal išgales improvizuoja ritminius ar melodinius darinius (B1.1).	Improvizuoja ritminius, melodinius ar harmoninius darinius pagal sąlygą (B1.2).	Improvizuoja ritminius, melodinius ar harmoninius darinius pagal sąlygą. Sukuria nuotaiką naudodamas sutartas priemones (B1.3).	Sklandžiai improvizuoja ritminius, melodinius ar harmoninius darinius pagal sąlygą. Išradingai ir tikslingai taiko sutartas priemones nuotaikai sukurti (B1.4).
Pagal išgales dalyvauja mokinių grupei komponuojant kūrinį ar jo dalį; padedamas fiksuoja jį simboliais ar įprasta notacija (B2.1).	Grupėje sukomponuoja apibrėžtos formos kūrinį ar jo dalį; jį užfiksuoja įprastine ar simboline notacija (B2.2).	Atsirenka idėjas muzikiniam sumanymui įgyvendinti. Sukomponuoja apibrėžtos formos kūrinį, jį užfiksuoja įprastine ar simboline notacija (B2.3).	Tikslingai atsirenka idėjas muzikiniam sumanymui įgyvendinti. Savarankiškai sukomponuoja apibrėžtos formos kūrinį, jį užfiksuoja įprastine ar simboline notacija; konsultuoja, teikia pagalbą kitiems (B2.4).
Pagal išgales dalyvauja pristatant kūrybos rezultatus. Paaiškina sumanymą (B3.1).	Su grupe pasirinktu būdu pristato kūrybos rezultatus. Paaiškina sumanymą, įvardija pasirinktas priemones. Įvertina kūrybą pagal siūlomus kriterijus (B3.2).	Kūrybos rezultatus pasirinktu būdu pristato įvairiose aplinkose. Apibūdina sumanymą, pagrindžia pasirinktas priemones. Įvertina kūrybą pagal sutartus kriterijais (B3.3).	Kūrybos rezultatus pasirinktu būdu pristato įvairiose aplinkose. Detaliai apibūdina ir pagrindžia sumanymą. Įvertina kūrybą pagal sutartus kriterijus; pasako, ką galima tobulinti, teikia siūlymų (B3.4).
3. Muzikos pažinimas ir vertinimas (C)			
Padedamas nusako įvairių žanrų kūrinių būdingus muzikos kalbos elementus (C1.1).	Nusako įvairių žanrų kūrinių būdingiausius muzikos kalbos elementus (C1.2).	Nusako įvairių žanrų kūrinių muzikos kalbos panašumus ir skirtumus (C1.3).	Savarankiškai nusako ir paaiškina įvairių žanrų kūrinių muzikos kalbos panašumus ir skirtumus (C1.4).
Išvardija būdingiausias pasirinktų žanro muzikos kūrinių savybes. Nusako patirtą įspūdį ir (ar) pasako būdingas išraiškos priemones (C2.1).	Atpažįsta ir išvardija skirtingų žanrų muzikos kūrinių savybes. Patirtą įspūdį padedamas susieja su muzikinės išraiškos priemonėmis (C2.2).	Atpažįsta, išvardija ir aptaria įvairių žanrų muzikos kūrinių savybes. Kūrinių meninį įspūdį sieja su žanrui būdingomis muzikinėmis savybėmis (C2.3).	Išvardija ir išsamiai aptaria įvairių žanrų muzikos kūrinių savybes, jas palygina. Kūrinių meninį įspūdį paaiškina ir pagrindžia žanrui būdingomis muzikinėmis savybėmis (C2.4).
Padedamas nusako kai kurių muzikos kūrinių (reiškinių) paskirtį ar kontekstą (C3.1).	Išvardija keletą muzikos reiškinių, nusako jų paskirtį, apibūdina kontekstą (C3.2).	Aptaria pasirinktus muzikos reiškinius jų paskirtį ir kontekstus.	Analizuoja pasirinktus muzikos reiškinius, jų paskirtį ir kontekstus. Apibūdina ir paaiškina ryšius su

Slenkstinis (1)	Patenkinamas (2)	Pagrindinis (3)	Aukštesnysis (4)
		Atranda, apibūdina ryšius su kitais menais ir kitomis sritimis (C3.3).	kitais menais ir kitomis sritimis (C3.4).
4. Muzikinės kultūros kontekstai ir jungtys (D)			
Mokytojo padedamas atpažįsta Lietuvos etninę ir Lietuvoje gyvenančių tautų muziką (D1.1).	Atpažįsta, įvardija ir aptaria Lietuvos etninę ir Lietuvoje gyvenančių tautų muziką, pastebi liaudies muzikos atspindžius Lietuvos kompozitorių kūryboje (D1.2).	Atpažįsta, įvardija ir aptaria įvairių Lietuvos etninę ir Lietuvoje gyvenančių tautų muziką, atpažįsta liaudies muzikos atspindžius Lietuvos kompozitorių kūryboje (D1.3).	Vertina ir aptaria Lietuvos etninę ir Lietuvoje gyvenančių tautų muziką, komentuoja liaudies muzikos atspindžius Lietuvos kompozitorių kūryboje (D1.4).
Mokytojo padedamas bando apibūdinti įvairių tautų muzikos tradicinių vertybių savitumą, ieško ryšių su kitais menais ir kitais dalykais (D2.1).	Bando apibūdinti įvairių tautų muzikos tradicinių vertybių savitumą, nurodo ryšius su kitais menais ir kitais dalykais (D2.2).	Išreiškia savo požiūrį į įvairių tautų muzikos tradicinių vertybių savitumą, kultūros įvairovę, diskutuoja dėl jos įvairovės vertės, supranta ryšius su kitais menais ir kitais dalykais (D2.3).	Išreiškia savo argumentuotą požiūrį į įvairių tautų muzikos tradicinių vertybių savitumą, kultūros įvairovę, diskutuoja dėl jos vertės, apibūdina ir paaiškina ryšius su kitais menais ir kitais dalykais (D2.4).
Padedamas aptaria kai kuriuos Lietuvos ir Europos muzikos įvykius, reiškinius pagal siūlomus kriterijus. Pasako savo muzikinius pomėgius (D3.1).	Aptaria kai kuriuos Lietuvos, Europos ar pasaulio muzikos įvykius, reiškinius pagal siūlomus kriterijus. Išvardija savo muzikinius pasirinkimus ar pomėgius. Aptaria žiūrovų (klausytojų) elgesį muzikos renginiuose (D3.2).	Išvardija ir apibūdina aktualius Lietuvos, Europos ar pasaulio muzikos įvykius ir reiškinius; juos vertina remdamasis mokytojo siūlomais kriterijais. Išvardija ir pagrindžia savo muzikinius pasirinkimus bei pomėgius, diskutuoja apie žiūrovų (klausytojų) elgesį muzikos renginiuose (D3.3).	Apibūdina ir nagrinėja aktualius Lietuvos, Europos ar pasaulio muzikos įvykius ir reiškinius; juos vertina remdamasis mokytojo siūlomais ar savo surastais kriterijais. Išsamiai nusako savo muzikinius pasirinkimus bei pomėgius, argumentuotai juos pagrindžia, dalyvauja muzikinėje veikloje (D3.4).

45. Pasiekimų lygių požymiai. 7–8 klasės:

Slenkstinis (1)	Patenkinamas (2)	Pagrindinis (3)	Aukštesnysis (4)
1. Muzikavimas (dainavimas, grojimas) (A)			
Glaustai apibūdina atliekamą kūrinį, išvardija kelis svarbiausius jo žanrui,	Apibūdina ir palygina atliekamus kūrinius. Išvardija skirtingų žanrų,	Nagrinėja ir palygina atliekamus kūrinius. Paaiškina, kaip muzikos	Savarankiškai nagrinėja ir palygina atliekamus kūrinius. Išsamiai

Slenkstinis (1)	Patenkinamas (2)	Pagrindinis (3)	Aukštesnysis (4)
kultūrai ar subkultūrai būdingus bruožus (A1.1).	kultūrų ar subkultūrų kūriniams būdingas muzikos kalbos ar išraiškos priemones (A1.2).	kalbos ir išraiškos priemonės bei struktūros supratimas veikia skirtingų žanrų, kultūrų ar subkultūrų kūrinių interpretavimą (A1.3).	paaiškina, kaip muzikos kalbos ir išraiškos priemonės bei struktūros supratimas veikia skirtingų žanrų, kultūrų ar subkultūrų kūrinių interpretavimą (A1.4).
Kūrinį atlieka mokinių grupėje pagal savo išgales. Muzikuodamas grupėje atlieka adaptuotą partiją, derinasi prie kitų (A2.1).	Pristato atliekamą kūrinį, pasako žanrą ar kultūrą. Atlieka kūrinį tiksliai ir išraiškingai, atsižvelgia į žanro ypatumus. Muzikuodamas grupėje, atlieka išgales atitinkančią partiją, derinasi prie kitų. Į(si)vertina atlikimo kokybę taikydamas pasiūlytus kriterijus (A2.2).	Pristato atliekamą kūrinį, pasako žanrą ar kultūrą. Atlieka kūrinį tiksliai ir išraiškingai, taiko tam tikros kultūros (subkultūros) muzikai būdingas priemones. Muzikuodamas grupėje atlieka ritmines ar harmonines pritarimo partijas. Atlikimo kokybei į(si)vertinti taiko susikurtus ir aptartus kriterijus (A2.3).	Pristato ir apibūdina atliekamą kūrinį, pasako žanrą ar kultūrą. Atlieka kūrinį tiksliai ir išraiškingai, tikslingai taiko tos kultūros (subkultūros) muzikai būdingas priemones. Muzikuodami grupėje atlieka sudėtingesnes partijas, rodo lyderystės požymių. Atlikimo kokybei į(si)vertinti taiko aptartus ar savo pasiūlytus kriterijus (A2.4).
Pagal savo išgales dalyvauja formaliuose ir (ar) neformaliuose renginiuose ar projektuose (A3.1).	Dalyvauja kai kuriuose formaliuose ir (ar) neformaliuose renginiuose ir (ar) projektuose. Atlieka galimybes atitinkantį vaidmenį ir (ar) užduotį (A3.2).	Dalyvauja formaliuose ir (ar) neformaliuose renginiuose, bendradarbiauja juos organizuojant. Teikia siūlymų. Atlieka sutartą vaidmenį ir (ar) užduotį (pvz., atlikėjo, aktyvaus stebėtojo, kritiko). Pristato renginius virtualioje erdvėje, laikydamasis saugumo ir autorių teisių reikalavimų (A3.3).	Aktyviai dalyvauja formaliuose ir (ar) neformaliuose renginiuose, bendradarbiauja juos organizuojant, rodo iniciatyvą, ar lyderystės požymius. Atlieka atsakingą vaidmenį ir (ar) užduotį. Pristato renginius virtualioje erdvėje, laikydamasis saugumo ir autorių teisių reikalavimų (A3.4).
2. Muzikos kūryba (improvizavimas, komponavimas, aranžavimas) (B)			
Pagal išgales improvizuoja ritminius ar melodinius darinius. Padedamas moksi panaudoti tam tikras žanrui ar subkultūrai būdingas priemones (B1.1).	Improvizuoja ritminius, melodinius ar harmoninius darinius pagal sąlygą. Padedamas pritaiko kai kurias žanrui ar subkultūrai būdingas priemones (B1.2).	Improvizuoja ritminius, melodinius ar harmoninius darinius pagal sąlygą. Panaudoja žanrui ar subkultūrai būdingas priemones (pvz., repą, svingo ritmą, bliuzo dermę ar kt.) (B1.3).	Sklandžiai improvizuoja ritminius, melodinius ar harmoninius darinius pagal sąlygą. Išradingai ir tikslingai panaudoja žanrui ar subkultūrai būdingas priemones (pvz., repą,

Slenkstinis (1)	Patenkinamas (2)	Pagrindinis (3)	Aukštesnysis (4)
			svingo ritmą, bliuzo dermę ar kt.) (B1.4).
Dalyvauja įgyvendinant muzikinę idėją; padedamas panaudoja kai kurias žanro ar subkultūros priemones (B2.1).	Dalyvauja įgyvendinant muzikinę idėją, panaudoja kai kurias būdingas žanro ar subkultūros priemones. Kūrinį fiksuoja pasirinktu būdu (B2.2).	Įgyvendina muzikinę idėją pasirinkto žanro ar subkultūros priemonėmis. Kūrinį užfiksuoja įprastine ar simboline notacija (pvz., akordų simboliais); įrašo ar užrašo pasirinktais įrankiais (B2.3).	Savarankiškai įgyvendina muzikinę idėją, tikslingai panaudodamas pasirinkto žanro ar subkultūros priemones. Kūrinį užfiksuoja įprastine ar simboline notacija (pvz., akordų simboliais), įrašo ar užrašo pasirinktais įrankiais (B2.4).
Su grupe pasirinktu būdu pristato kūrybos rezultatus. Nusako ir paaiškina sumanymą. Vertinti taiko siūlomus kriterijus (B3.1).	Kūrybos rezultatus su grupe pasirinktu būdu pristato pritaikydamas situacijai (spektakliui, projektui, kt.). Paaiškina sumanymą. Į(si)vertina kūrybą pagal sutartus kriterijais (B3.2).	Kūrybos rezultatus pasirinktu būdu pristato pritaikydamas situacijai (koncertui, spektakliui, projektui ir kt.). Paaiškina sumanymą, priemonių tikslingumą, savitumą. Į(si)vertina kūrybą pagal pasirinktus kriterijus; išvardija argumentus (B3.3).	Kūrybos rezultatus pasirinktu būdu pristato pritaikydamas situacijai (koncertui, spektakliui, projektui, kt.). Nuodugniai paaiškina ir pagrindžia sumanymą. Į(si)vertina kūrybą pagal pasirinktus kriterijus; pasako, ką galima tobulinti, teikia siūlymų (B3.4).
3. Muzikos pažinimas ir vertinimas (C)			
Padedamas atpažįsta ir pasako kūrinio žanrą, stilių ar subkultūrą, nusako kai kuriuos muzikinės kalbos ar išraiškos elementus (C1.1).	Pagal būdingus bruožus kūrinius priskiria žanrui, stiliui, subkultūrai. Išvardija būdingas muzikinės kalbos bei išraiškos priemones (C1.2).	Pagal muzikos kalbos ir išraiškos savybes kūrinius priskiria žanrui, stiliui, subkultūrai. Paaiškina, kaip naudojami muzikos elementai ir išraiškos priemonės (C1.3).	Pagal muzikos kalbos ir išraiškos savybes kūrinius priskiria, žanrui, stiliui, subkultūrai. Išsamiai paaiškina, kaip naudojami muzikos elementai ir išraiškos priemonės; pateikia pavyzdžių (C1.4).
Mokosi nusakyti kūrinio įspūdį, sieja su kai kuriomis kūrinio savybėmis (C2.1).	Nusako kūrinio įspūdį. Jį sieja su kūrinio savybėmis (C2.2).	Nagrinėja objektyvius ir subjektyvius kūrinio poveikio aspektus, sieja juos su kūrinio savybėmis. Aptaria įspūdį iš skirtingų perspektyvų (C2.3).	Išsamiai nagrinėja objektyvius ir subjektyvius kūrinio poveikio aspektus. Nagrinėja įspūdį iš skirtingų perspektyvų, jį pagrindžia kūrinio savybėmis (C2.4).
Glaustai nusako žanrų, stilių ir subkultūrų muzikos savitumą (C3.1).	Nusako žanrų, stilių ir subkultūrų muzikos savitumą, ypatybes, ieško	Iš skirtingų perspektyvų palygina įvairių žanrų, stilių ir subkultūrų	Iš skirtingų perspektyvų išsamiai nagrinėja įvairių žanrų, stilių ir

Slenkstinis (1)	Patenkinamas (2)	Pagrindinis (3)	Aukštesnysis (4)
	sąsajų su kitais menais ir dalykais (C3.2).	muzikos reiškinius. Įžvelgia sąsajas su kitais menais ir dalykais (C3.3).	subkultūrų muzikos reiškinius. Komentuoja sąsajas su kitais menais ir dalykais (C3.4).
4. Muzikinės kultūros kontekstai ir jungtys (D)			
Padedamas aptaria Lietuvos folkloro pavydžius, atpažįsta jų atspindžius šiuolaikinėje muzikoje (D1.1).	Aptaria Lietuvos folkloro pavydžius, atpažįsta jų atspindžius šiuolaikinėje muzikoje. Ieško sąsajų su kitais menais ar dalykais (D1.2).	Nagrinėja Lietuvos folkloro pavydžius, atpažįsta ir aptaria jų atspindžius šiuolaikinėje muzikoje, nusako ir paaiškina ryšius su kitais menais ir kitais dalykais (D1.3).	Savarankiškai nagrinėja Lietuvos folkloro pavydžius, atpažįsta ir aptaria jų atspindžius šiuolaikinėje muzikoje, nusako ir paaiškina ryšius su kitais menais ir kitais dalykais, pateikia pavyzdžių (D1.4).
Padedamas įvardija kelis svarbiausius nurodytų tautų kultūrų muzikos bruožus (D2.1).	Dalyvauja svarstant įvairių tautų kultūrų muzikos bruožus. Apibūdina tradicinių vertybių savitumą (D2.2).	Svarsto, dalijasi įžvalgomis apie įvairių tautų muzikos tradicinių vertybių savitumą, pagarbą kultūros įvairovei, išvardija kitų kultūrų muzikos bruožus, jų panašumus ir skirtumus (D2.3).	Išsamiai aptaria ir iš skirtingų perspektyvų palygina savo bei kitų kultūrų muzikos reiškinius. Lygina įvairių kultūrų panašumus ir skirtumus (D1.4).
Aptaria kai kurius svarbesnius Lietuvos, Europos ar pasaulio muzikos įvykius ar reiškinius; bando juos vertinti pagal siūlomus kriterijus. Nusako savo muzikinius pomėgius ar pasirinkimus (D3.1).	Nagrinėja svarbesnius Lietuvos, Europos ir pasaulio muzikos įvykius ir reiškinius, juos vertina, remiasi klasėje aptartais kriterijais. Nusako ir pagrindžia savo muzikinius pasirinkimus ir pomėgius (D3.2).	Nagrinėja aktualius Lietuvos, Europos ir pasaulio muzikos įvykius ir reiškinius, juos vertina, remiasi klasėje aptartais kriterijais. Nusako ir argumentuotai pagrindžia savo muzikinius pasirinkimus ir pomėgius (D3.3).	Nagrinėja aktualius Lietuvos, Europos ir pasaulio muzikos įvykius ir reiškinius, juos vertina, remiasi klasėje aptartais ir savo siūlomais kriterijais. Išsamiai nusako ir argumentuotai pagrindžia savo muzikinius pasirinkimus ir pomėgius, dalyvauja muzikinėje veikloje (D1.4).

46. Pasiekimų lygių požymiai. 9–10 ir I–II gimnazijos klasės:

Slenkstinis (1)	Patenkinamas (2)	Pagrindinis (3)	Aukštesnysis (4)
1. Muzikavimas (dainavimas, grojimas) (A)			

Slenkstinis (1)	Patenkinamas (2)	Pagrindinis (3)	Aukštesnysis (4)
Glaustai apibūdina atliekamus kūrinius, išvardija kelis svarbiausius jų stiliui būdingus bruožus (A1.1).	Apibūdina ir palygina atliekamus skirtingų stilių kūrinius. Išvardija skirtingų stilių kūriniams būdingas muzikos kalbos ar išraiškos priemones (A1.2).	Analizuoja ir palygina atliekamus skirtingų stilių kūrinius. Išvardija stilistinės išraiškos priemones, paaiškina, kaip jos padeda atskleisti tam tikro stiliaus (istorinio, kultūrinio) muzikos atlikimo ypatumus (A1.3).	Savarankiškai analizuoja ir palygina atliekamus skirtingų stilių kūrinius. Išvardija stilistinės išraiškos priemones, paaiškina, kaip jos padeda atskleisti tam tikro stiliaus (istorinio, kultūrinio) muzikos atlikimo ypatumus (A1.4).
Pasako atliekamą kūrinį. Kūrinį atlieka mokinių grupėje pagal savo išgales. Muzikuodamas grupėje atlieka išgales atitinkančią partiją, derinasi prie kitų. Įsivertina atlikimo kokybę (A2.1).	Pristato atliekamą kūrinį, Pasako jo kultūrinį ar istorinį stilių. Atlieka kūrinį tiksliai ir išraiškingai, atsižvelgia į jo stiliaus ypatumus. Muzikuodamas grupėje, atlieka išgales atitinkančią partiją, derinasi prie kitų. Atlikimo kokybei į(si)vertinti taiko aptartus kriterijus (A2.2).	Pristato atliekamą kūrinį, nusako jo kultūrinį ar istorinį kontekstą, interpretacinį sumanymą. Atlieka kūrinį tiksliai ir išraiškingai, taiko stiliui būdingas priemones. Ansamblyje derinasi prie kitų, atlieka pasirinktą partiją ar pritaria. Taiko bendrus ir individualius kriterijus atlikimo kokybei į(si)vertinti (A2.3).	Pristato ir apibūdina atliekamą kūrinį, išsamiai nusako jo kultūrinį ar istorinį kontekstą, interpretacinį sumanymą. Atlieka kūrinį tiksliai ir išraiškingai, tikslingai taiko stiliui būdingas priemones. Ansamblyje atlieka sudėtingesnes partijas, rodo lyderystės požymių. Taiko bendrus ir individualius kriterijus atlikimo kokybei į(si)vertinti (A2.4).
Pagal savo išgales dalyvauja formaliuose ir (ar) neformaliuose renginiuose ir (ar) projektuose, prisideda juos organizuojant (A3.1).	Dalyvauja kai kuriuose formaliuose ir (ar) neformaliuose renginiuose. Pagal išgales bendradarbiauja juos organizuojant. Atlieka galimybes atitinkantį vaidmenį ir (ar) užduotį (A3.2).	Dalyvauja formaliuose ir (ar) neformaliuose renginiuose, bendradarbiauja juos organizuojant. Siūlo idėjų. Pasirenka geriausiai savo polinkius ir galimybes atskleidžiantį vaidmenį ir (ar) užduotį. Renginių medžiagą pristato virtualioje erdvėje, laikydamasis saugumo ir autorių teisių reikalavimų (A3.3).	Aktyviai dalyvauja formaliuose ir (ar) neformaliuose renginiuose, bendradarbiauja juos organizuojant. Siūlo idėjų, rodo iniciatyvumą, lyderystės požymius. Pasirenka geriausiai polinkius ir galimybes atskleidžiantį vaidmenį ir (ar) užduotį. Renginį anonsuoja, medžiagą viešina virtualioje erdvėje, laikydamasis saugumo, etikos ir autorių teisių reikalavimų (A3.4).
2. Muzikos kūryba (improvizavimas, komponavimas, aranžavimas) (B)			
Pagal išgales improvizuoja ritminius ar melodinius darinius. Padedamas	Improvizuoja ritminius, melodinius ar harmoninius darinius pagal	Improvizuoja ritminius, melodinius ar harmoninius darinius pagal	Sklandžiai improvizuoja ritminius, melodinius ar harmoninius darinius

Slenkstinis (1)	Patenkinamas (2)	Pagrindinis (3)	Aukštesnysis (4)
panaudoja kai kurias tradicinei ar šiuolaikinei muzikai būdingas išraiškos priemones (B1.1).	sąlygą. Padedamas pritaiko tam tikras tradicinei ar šiuolaikinei muzikai būdingas išraiškos priemones (B1.2).	sąlygą. Panaudoja tradicinei ar šiuolaikinei muzikai būdingas išraiškos priemones (B1.3).	pagal sąlygą. Išradingai ir tikslingai panaudoja tradicinei ar šiuolaikinei muzikai būdingas išraiškos priemones (B1.4).
Dalyvauja įgyvendinant muzikinę idėją; padedamas panaudoja kai kurias įprastas ar šiuolaikines kūrybos technikas (B2.1).	Dalyvauja įgyvendinant muzikinę idėją. Pritaiko kai kurias būdingas įprastas ar šiuolaikines kūrybos technikas. Kūrinio fragmentą (ar schemą) fiksuoja pasirinktu būdu (B2.2).	Įgyvendina muzikinę idėją pasirinktomis priemonėmis. Pritaiko įprastas ar šiuolaikines kūrybos technikas. Kūrinį užfiksuoja įprastine ar simboline notacija; įrašo ar užrašo pasirinktais įrankiais (B2.3).	Savarankiškai įgyvendina muzikinę idėją tikslingai pasirinktomis priemonėmis. Išradingai panaudoja įprastas ar šiuolaikines kūrybos technikas. Kūrinį užfiksuoja įprastine ar simboline notacija; įrašo ar užrašo pasirinktais įrankiais (B2.4).
Su grupe pasirinktu būdu pristato kūrybos rezultatus. Nusako ir paaiškina sumanymą ar komponavimo būdą. Taiko siūlomus vertinimo kriterijus (B3.1).	Kūrybos rezultatus su grupe pristato pasirinktu būdu, atsižvelgdamas į kontekstą ir aplinkybes. Nurodo pasirinktą komponavimo būdą ar techniką. Kūrybą į(si)vertina pagal sutartus kriterijus (B3.2).	Kūrybos rezultatus pristato atsižvelgdamas į kontekstą ir aplinkybes. Paaiškina pasirinktą komponavimo būdą ar techniką, tinkamą sumanymui perteikti, vienovei ar įvairovei atskleisti. Pagal sutartus kriterijus į(si)vertina kūrybą, pagrindžia jos savitumą, aktualumą ar vertingumą (B3.3).	Kūrybos rezultatus pristato atsižvelgdamas į kontekstą ir aplinkybes. Nuodugniai paaiškina pasirinktą komponavimo būdą ar techniką, tinkamą sumanymui perteikti, vienovei ar įvairovei atskleisti ar savitumui išreikšti. Pagal sutartus ar savo siūlomus kriterijus į(si)vertina kūrybą, pagrindžia jos aktualumą, vertingumą. Išvardija tobulinimo bei pritaikymo galimybes (B3.4).
3. Muzikos pažinimas ir vertinimas (C)			
Atpažįsta ir pasako kūrinio stilių ar žanrą. Glaustai nusako būdingiausius muzikos kalbos ar išraiškos savybes (C1.1).	Pagal būdingus bruožus kūrinius priskiria konkrečiam stiliui ar žanrui. Nusako, kaip panaudojami muzikos elementai ar išraiškos priemonės (C1.2).	Pagal muzikos kalbos ir išraiškos savybes kūrinius priskiria konkrečiam stiliui ar žanrui. Nagrinėja ir palygina, kaip elementai ir išraiškos priemonės atsiskleidžia įvairių stilių muzikoje (C1.3).	Pagal muzikos kalbos ir išraiškos savybes kūrinius priskiria stiliams ar žanrams. Išsamiai nagrinėja ir lygina, kaip muzikos elementai ir išraiškos priemonės išreiškia

Slenkstinis (1)	Patenkinamas (2)	Pagrindinis (3)	Aukštesnysis (4)
			skirtingų stilių muzikos savitumą (C1.4).
Nusako pasirinkto žanro, stiliaus, muzikos kūrinių būdingas savybes, meninį įspūdį (C2.1).	Aptaria skirtingų žanrų, stilių muzikos kūrinių būdingas savybes, nusako meninį įspūdį. Remiasi objektyviais bei subjektyvias kriterijais (C2.2).	Analizuoja įvairių žanrų, stilių muzikos kūrinių savybes ir meninį įspūdį. Jį interpretuoja pagal objektyvius ir subjektyvius kriterijus (C2.3).	Išsamiai analizuoja ir lygina įvairių žanrų, stilių muzikos kūrinių savybes ir meninį įspūdį. Interpretaciją grindžia objektyviais ir subjektyviais kriterijus (C2.4).
Įsitraukia į įvairių stilių pasirinktų žymiausių kompozitorių muzikos aptarimą (C3.1).	Įsitraukia į įvairių stilių pasirinktų žymiausių kompozitorių ir atlikėjų muzikos aptarimą, nusako savo požiūrį, atranda sąsajas su kitais menais ir dalykais (C3.2).	Įvertina ir palygina įvairių stilių ir kultūrų, pasirinktų žymiausių kompozitorių ir atlikėjų muziką, skirtingas interpretacijas, komentuoja sąsajas su kitais menais ir dalykais (C3.3).	Išreiškia argumentuotą nuomonę apie įvairių stilių ir kultūrų, pasirinktų žymiausių kompozitorių ir atlikėjų muziką, skirtingas interpretacijas, analizuoja sąsajas su kitais menais ir dalykais (C3.4).
4. Muzikinės kultūros kontekstai ir jungtys (D)			
Mokytojo padedamas išreiškia savo nuomonę apie Lietuvos muzikos kultūros reiškinius (D1.1).	Nagrinėja Lietuvos muzikos kultūros reiškinius, jų socialines funkcijas. Nuomonei pagrįsti pasitelkia asmeninę patirtį (D1.2)	Analizuoja Lietuvos muzikos kultūros reiškinius, reiškia nuomonę apie muzikos socialinių funkcijų įvairovę, jos vaidmenį formuojant asmens pasaulėvaizdį ir tapatybę (D1.3).	Analizuoja, lygina, vertina Lietuvos muzikos kultūrą, lygina su Europos, pasaulio muzikos kultūros įvykiais ir aktualijomis, reiškia pagrįstą nuomonę apie muzikos socialinių funkcijų įvairovę jos vaidmenį formuojant asmens pasaulėvaizdį ir tapatybę (D1.4).
Išvardija kai kuriuos būdingus kitų kultūrų muzikos reiškinių pavyzdžius, juos glaustai aptaria (D2.1).	Aptaria kitų kultūrų muzikos reiškinių pavyzdžius. Dalyvauja diskutuojant apie skirtingų kultūrų paveldo ir dabartinių tradicijų savitumą, pagarbą jų įvairovei (D2.2).	Analizuoja pateiktus ar pasirinktus pasaulio muzikos kultūrų reiškinių pavyzdžius, diskutuoja apie skirtingų kultūrų paveldo ir dabartinių tradicijų savitumą, pagarbą jų įvairovei (D2.3).	Išsamiai nagrinėja savo ir kitų kultūrų muzikos reiškinius, jų kontekstus ir funkcijas iš įvairių perspektyvų. Argumentuotai diskutuoja apie skirtingų kultūrų paveldo ir dabartinių tradicijų savitumą, pagarbą jų įvairovei (D2.4).

Slenkstinis (1)	Patenkinamas (2)	Pagrindinis (3)	Aukštesnysis (4)
Išvardija kelis svarbiausius Lietuvos, Europos ar pasaulio muzikos įvykius ir reiškinius, padedamas juos vertina (D3.1).	Remdamasis pasiūlytais kriterijais apibūdina ir vertina ryškiausius Lietuvos, Europos ar pasaulio muzikos kultūros įvykius. Taktiškai išsako nuomonę apie savo ir kitų muzikinius pasirinkimus (D3.2).	Remdamasis sutartais kriterijais analizuoja, lygina, vertina Lietuvos, Europos, pasaulio muzikos kultūros įvykius ir aktualijas. Konstruktyviai diskutuoja apie savo ir kitų muzikinius pasirinkimus ir patirtį (D3.3).	Remdamasis sutartais ar savo siūlomais kriterijais išsamiai analizuoja, lygina, vertina Lietuvos, Europos, pasaulio muzikinės kultūros įvykius ir aktualijas. Konstruktyviai ir argumentuotai diskutuoja apie savo ir kitų muzikinius pasirinkimus ir patirtį, dalyvauja muzikinėje kultūrinėje veikloje (D3.4).

47. Pasiekimų lygių požymiai. III–IV gimnazijos klasės:

Slenkstinis (1)	Patenkinamas (2)	Pagrindinis (3)	Aukštesnysis (4)
1. Muzikavimas (dainavimas, grojimas) (A)			
Padedamas suformuluoja kūrinio interpretacinį sumanymą, siekia panaudoti jį atliekant kūrinį; atpažįsta ir naudoja kai kurias partitūroje panaudotas išraiškos priemones (A1.1).	Suformuluoja kūrinio interpretacinį sumanymą, panaudoja jį atliekant kūrinį; atpažįsta ir naudoja partitūroje panaudotas išraiškos priemones, atsižvelgia į stiliaus bruožus (A1.2).	Pateikia ir atlieka kūrinio interpretacinį sumanymą sieja jį su asmeniniu estetinės idėjos suvokimu, kūrinio forma, partitūroje panaudotomis muzikos išraiškos priemonėmis, sociokultūrinio bei istorinio laikotarpio kontekstais (A1.3).	Pateikia ir kokybiškai atlieka kūrinio interpretacinį sumanymą sieja jį su asmeniniu estetinės idėjos suvokimu, kūrinio forma, partitūroje panaudotomis muzikos išraiškos priemonėmis, istorinio laikotarpio principais (literatūriniu tekstu). Argumentuotai paaiškina interpretacinį sumanymą (A1.4).
Padedamas pasirenka kūrinį ar partiją kūrinyje. Mėgina jį atlikti panaudodamas elementarius atlikimo technikos įgūdžius. Aptaria atlikimo vertinimo kriterijus (A2.1).	Dainuoja ar groja paskirtą ar pasirinktą kūrinį ir (ar) partiją. Demonstruoja kai kuriuos atlikimo technikos įgūdžius. Įvertina savo ir kitų pasirodymus remdamasis kai kuriais kriterijais (A2.2).	Padainuoja ar pagroja galimybes ir polinkius atitinkantį paskirtą (pasirinktą) kūrinį (ar) partiją. Demonstruoja atlikimo technikos įgūdžius, vokalinę (instrumentinę) laisvę, taiko išraiškos priemones. Įvertina savo ir kitų pasirodymus remdamasis sutartais kriterijais	Kokybiškai padainuoja ar pagroja galimybes ir polinkius atitinkantį paskirtą ar pasirinktą kūrinį ir (ar) partiją. Demonstruoja aukštus atlikimo technikos įgūdžius, vokalinę (instrumentinę) laisvę, ekspresiją, muzikinį jautrumą. Argumentuotai įvertina savo ir kitų

Slenkstinis (1)	Patenkinamas (2)	Pagrindinis (3)	Aukštesnysis (4)
		(A2.3).	pasirodymus remiantis sutartais kriterijais, teikia pasiūlymus (A2.4).
Paragintas dalyvauja kai kuriuose muzikos renginiuose kaip atlikėjas (kūrėjas). Dalinasi kultūrine medžiaga (A3.1).	Dalyvauja formaliuose ir (ar) neformaliuose muzikos renginiuose kaip atlikėjas (kūrėjas). Dalinasi kultūrine medžiaga, laikydamasis saugumo ir autorių teisių reikalavimų (A3.2).	Dalyvauja formaliuose ir (ar) neformaliuose muzikiniuose renginiuose kaip atlikėjas (kūrėjas), atskleisdamas savo muzikinį identitetą, praturtindamas klasės, mokyklos, bendruomenės kultūrinį gyvenimą. Muzikinę kultūrinę medžiagą pristato virtualioje erdvėje, paisydamas vertingumo kriterijaus bei laikydamasis saugumo ir autorių teisių reikalavimų (A3.3).	Aktyviai dalyvauja formaliuose ir (ar) neformaliuose muzikos renginiuose kaip atlikėjas (kūrėjas), atskleisdamas savo muzikinį identitetą, praturtindamas kultūrinį gyvenimą. Vertingą kultūrinę medžiagą viešina virtualioje erdvėje, laikydamasis saugumo ir autorių teisių reikalavimų, ją etiškai komentuoja (A3.4).
2. Muzikos kūryba (improvizavimas, komponavimas, aranžavimas) (B)			
Bando improvizuoti elementarius melodinius ar ritminius darinius (B1.1).	Pagal susitarimus improvizuoja melodinius ir ritminius darinius (B1.2).	Improvizuoja plėtodamas muzikavimo įgūdžius, kelia idėjas, naudoja vaizdus, analogijas, simbolius, metaforas (B1.3).	Išradingai improvizuoja plėtodamas įgūdžius, kelia idėjas, tikslingai naudoja vaizdus, analogijas, simbolius, metaforas (B1.4).
Dalyvauja kuriant asmeninius poreikius atitinkančioje srityje. Išbando įvairius užrašymo (įrašymo) būdus (B2.1).	Generuoja menines idėjas asmeninius poreikius ir gebėjimus atitinkančioje srityje. Naudoja įvairius užrašymo (įrašymo) būdus (B2.2).	Įgyvendina ir plėtoja menines idėjas asmeninius polinkius ir gebėjimus atitinkančioje muzikos kūrybos srityje. Naudoja įvairius kūrybos, užrašymo, įrašymo būdus (B2.3).	Įgyvendina menines idėjas demonstruodamas individualų stilių ir skonį. Tinkamai naudoja įvairius kūrybos, užrašymo, įrašymo būdus (B2.4).
Pristato ir pagal kai kuriuos kriterijus į(si)vertina kūrybą. Diskutuoja apie kūrybinį procesą ir jo rezultatą (B3.1).	Pristato ir pagal sutartus kriterijus į(si)vertina kūrybą, pagrindžia jos asmeninę reikšmę ir vertingumą (B3.2).	Pristato ir pagal aptartus kriterijus į(si)vertina kūrybą, pagrindžia jos asmeninę ir socialinę reikšmę, vertingumą (B3.3).	Įtaigiai pristato ir pagal sutartus kriterijus į(si)vertina kūrybą, pagrindžia jos asmeninę ir socialinę reikšmę, autentiškumą ir vertingumą, tobulinimo galimybes (B3.4).
3. Muzikos pažinimas ir vertinimas (C)			

Slenkstinis (1)	Patenkinamas (2)	Pagrindinis (3)	Aukštesnysis (4)
Išklauso muzikos kūrinį, aptaria kūrinio žanrą, stilių (C1.1).	Nusako muzikos kūrinį, jį tyrinėja. Įvardija kūrinio žanrą, stilių ir dramaturgiją pasitelkdamas muzikos kalbos žinias (C1.2).	Nagrinėja ir įvardija klausomo kūrinio formą, žanrą, stilių, struktūrą ir dramaturgiją pasitelkus muzikos kalbos žinias (C1.3).	Savarankiškai tyrinėja ir analizuoja klausomo kūrinio formą, žanrą, stilių, struktūrą ir dramaturgiją pasitelkus muzikos kalbos žinias (C1.4).
Pristato asmeninę nuomonę apie analizuojamą muzikos kūrinį (C2.1).	Pristato vertinimo kriterijais pagrįstą nuomonę apie analizuojamą kūrinį, bando sieti su savo asmenine patirtimi ir polinkiais (C2.2).	Pristato kritiniu mąstymu ir vertinimo kriterijais pagrįstą nuomonę apie analizuojamą kūrinį, savo estetinę patirtį, polinkius, prasmės įžvalgas (C2.3).	Pristato kritiniu mąstymu ir vertinimo kriterijais pagrįstą nuomonę apie analizuojamą kūrinį, savo estetinę patirtį, polinkius, prasmės įžvalgas, diskutuoja ir reflektuoja (C2.4).
Padedamas aptaria įvairių stilių ir kultūrų, pasirinktų žymiausių kompozitorių ir atlikėjų muziką (C3.1).	Apibūdina įvairių stilių ir kultūrų, pasirinktų žymiausių kompozitorių ir atlikėjų muziką, ieško savo muzikinio identiteto (C3.2).	Įvertina ir palygina įvairių stilių ir kultūrų, pasirinktų žymiausių kompozitorių ir atlikėjų muziką, skirtingas interpretacijas, charakterizuoja savo muzikinį identitetą (C3.3).	Argumentuotai įvertina ir palygina įvairių stilių ir kultūrų, pasirinktų žymiausių kompozitorių ir atlikėjų muziką, skirtingas interpretacijas, augina savo muzikinį identitetą (C3.4).
4. Muzikinės kultūros kontekstai ir jungtys (D)			
Stebi Lietuvos muzikinio gyvenimo fragmentus. Išsako savo nuomonę apie etninės kultūros tradicijas, kūrėjus, atlikėjus (D1.1).	Domisi Lietuvos muzikiniu gyvenimu. Reiškia pagrįstą nuomonę apie etninės kultūros tradicijas, kūrėjų, atlikėjų veiklą, koncertų erdves. Aptaria santykį su Europos ir pasaulio kultūra (D1.2).	Apibūdina Lietuvos muzikinį gyvenimą ir kultūros kontekstą. Reiškia kritiniu mąstymu grįstą nuomonę apie etninės kultūros tradicijas, kūrėjų, atlikėjų veiklą, koncertų erdves, muzikinę publicistiką. Aptaria santykį su Europos ir pasaulio kultūra (D1.3).	Analizuoja Lietuvos muzikinį gyvenimą ir kultūros kontekstą, demonstruoja muzikinį skonį ir identitetą. Reiškia kritiniu mąstymu grįstą nuomonę apie etninės kultūros tradicijas, kūrėjų, atlikėjų veiklos raidą, koncertines erdves, muzikinę publicistiką. Aptaria santykį su Europos ir pasaulio kultūra, pagrindžia savo nuomonę (D1.4).
Susipažįsta su įvairių muzikinių kultūrų reiškiniais. Ugdosi pagarbą ir toleranciją (D2.1).	Aptaria įvairių muzikinių kultūrų reiškinius. Ugdosi estetinį skonį, reiškia pagarbą ir toleranciją (D2.2).	Tyrinėja įvairių muzikinių kultūrų reiškinius – juos atpažįsta, lygina ir argumentuotai vertina.	Savarankiškai tyrinėja įvairių muzikinių kultūrų reiškinius – juos atpažįsta, lygina ir argumentuotai

Slenkstinis (1)	Patenkinamas (2)	Pagrindinis (3)	Aukštesnysis (4)
		Demonstruoja estetinį skonį, pagarbą ir toleranciją (D2.3).	vertina. Demonstruoja estetinį skonį, pagarbą ir toleranciją (D2.4).
Paskatintas dalyvauja muzikiniame gyvenime, prisideda organizuojant renginius. Dalijasi savo muzikine patirtimi (D3.1).	Dalyvauja muzikiniame gyvenime; prisideda organizuodamas renginius. Dalijasi savo muzikine patirtimi. Ieško savo santykio su muzikinės kultūros reiškiniais (D3.2).	Dalyvauja muzikiniame gyvenime ugdydamas savo estetinius interesus ir skonį; rodo iniciatyvą organizuodamas renginius. Dalijasi savo muzikine patirtimi. Išreiškia savo santykį su muzikinės kultūros reiškiniais (D3.3).	Aktyviai ir sąmoningai dalyvauja muzikiniame gyvenime demonstruodamas savo estetinius interesus ir skonį; rodo iniciatyvą organizuodamas renginius. Dalijasi savo muzikine patirtimi. Išreiškia savo argumentuotą santykį su muzikinės kultūros reiškiniais (D3.4).